

Grönfinken 1 & Skäggetorp 1:6

Samlingsrapport

L2008:7556 och L2008:7763

Grönfinken 1 & Skäggetorp 1:6

Linköpings stad och kommun

Östergötlands län

Roger Lundgren

Grönfinken 1 och Skäggetorp 1:6

Samlingsrapport

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning och fornlämningsmiljö	4
Syfte och frågeställningar	5
Metod och dokumentation	5
Resultat	9
Boplatsoområde L2008:7763 (RAÄ Linköping 590)	11
Hägnad L2008:7556 (RAÄ Linköping 585)	11
Anslutning av VA, el och fjärrvärme	14
Diskussion och syntes	16
Förmedling	16
Utvärdering	16
Referenser	16
Appendix 1. ¹⁴ C-analys	21
Appendix 2. Makrofossilanalys	26
Appendix 3. Konserveringsrapport	30
Bilaga 1. Resultatsammanställning	40
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar	44
Bilaga 3. Ritningar	50
Bilaga 4. A Lindahl situationsplan 1957	52
Bilaga 5. Fyndlista	54

Omslagsbild: Undersökningsområdet med boplatsoområdet L2008:7763. I förgrunden till höger syns hägnad L2008:7585. Foto mot SO, Roger Lundgren, ÖM.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM
ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands museum har under åren 2016–2017 utfört arkeologiska undersökningar inom fastigheterna Grönfinken 1 och Skäggetorp 1:6, Linköping stad och kommun, Östergötland. Undersökningarna berörde boplatser L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), hägnaderna L2009:7556 (RAÄ Linköping 585) & L2008:7556 (RAÄ Linköping 587) samt skålgropsförekomsten L2008:7761 (RAÄ Linköping 589). Vid undersökningarna påträffades 16 ej tidigare kända anläggningar i form av två härdar, åtta stolphål, fem gropar och en ränna. Dessutom framkom två lösfynd i form av en fibula och en del av en tappkran.

Roger Lundgren
antikvarie

Inledning

Östergötlands museum utförde under åren 2016 och 2017 tre arkeologiska undersökningar inom fastigheterna Grönfinken 1 och Skäggetorp 1:6, Linköping stad och kommun. Undersökningarna utfördes med anledning av byggnationen av en ny kommunal förskola. Den aktuella förskolan, Nygårdsvägen 15, togs i bruk under 2017. Som ett led i anläggningsprocessen nybildades kv Grönfinken 1 genom en avstyckning av den befintliga fastigheten Skäggetorp 1:6. Området hade hitintills huvudsakligen utgjorts av igenväxande park och hagmark.

De arkeologiska undersökningarna utfördes enligt beslut av Länsstyrelsen Östergötland. För de arkeologiska kostnaderna svarade Lejonfastigheter AB samt Tekniska verken i Linköping AB. Ansvariga för undersökningarna var dels antikvarie Petter Nyberg, dels antikvarie Roger Lundgren. Den sistnämnde svarar ävenledes för rapportarbetet.

Områdesbeskrivning och fornlämningsmiljö

Stadsdelen Skäggetorp är belägen nordväst om Linköpings centrala delar. Skäggetorps nutida karaktär har en tydlig prägel av sitt ursprung i 60- och 70-talens miljonprogram.

Fastigheten Grönfinken 1 etablerades inom ett kvarvarande grön-/strövområde med ett mindre hus i sydöstra delen. Området har med tiden kommit att omges av trevåningshus in såväl västlig, nordlig som östlig riktning. Åt söder avgränsas området av Nygårdsvägen, vilken utgör en kommunikationsled som löper runt stadsdelen.

Innan förskolan uppfördes på platsen utgjordes den västra delen av grönområdet huvudsakligen av parkmark delvis bestående av förutvarande åkermark. Den östra delen av grönområdet utgörs allttjämt av delvis igenväxande hagmark med enstaka grova och ålderstigna ekar. Områdets centrala del sluttar något uppåt mot söder då terrängen här består av en vag nordlig utlöpare från det något högre belägna markområdet åt sydväst där Rydskogen ligger.

Det i KMR registrerade fornlämningsbeståndet inom Grönfinken 1/Skäggetorp 1:6 är varierat och utgörs av gravar, boplatsslämningar, stensträngar samt skålgropar. Anders Lindahl sammanställde 1957 en situationsplan över området där flertalet av de kända lämningarna finns markerade. Kartan finns återgiven i Bilaga 4. Gravfältet (L2011:4534) RAÄ Linköping

94:1 återfinns på ett krönläge i områdets södra del och består av sju delvis övertorvade stensättningar vars diametrar pendlar mellan 6 och 10 m. Någon undersökning av själva gravfältet har, per dags dato, ej genomförts. Norr om gravfältet finns boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), hägnader i form av stensträngar; L2008:7556 & L2008:7585 (RAÄ Linköping 585 resp. 587) samt en skålgropsförekomst L2008:7761 (RAÄ Linköping 589). Ytterligare två skålgropsförekomster återfinns på friliggande block i området; L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) strax nordväst om gravfältet, samt L2008:7586 (RAÄ Linköping 588) ca 60 m öster därom. I nordöstra delen av området finns en skärvstenshöj L2008:7555 (Linköping 584). Lindahls plan pekar även ut två från gravfältet friliggande stensättningar i området som fram tills helt nyligen inte var registrerade som bekräftad fornlämning i KMR. De uppskattade positionerna har dock kommit att införas i registret såsom *uppgift om* i samband med ett annat arkeologiskt ärende i området (se Lundgren 2024).

Föreliggande rapport har sitt direkta ursprung i en arkeologisk utredning etapp 1 med påföljande förundersökning som utfördes under 2014 då bland annat ovan nämnda boplat, L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), påträffades (se Lundgren 2014).

Några stenkast norr om undersökningsområdet låg tidigare Skäggetorps gård L2011:4315 (RAÄ Linköping 278:1) som således även fått ge namn till stadsdelen. De äldre beläggen för det registrerade gårdsläget synes dock kunna diskuteras (för detta se Johansson 2015).

Ett antal hundra meter väster om undersökningsområdet återfinns stensträngssystemet L2011:4215 & 3770 (RAÄ Linköping 154:1 & 2). Dessa uppskattas ha en sammanlagd längd om ca 470 m. I nära anslutning till stensträngarna finns även en grav i form av stensättningen L2011:2805 (RAÄ Kärna 3:1).

I närområdet kring Skäggetorp har ett antal arkeologiska arbeten utförts. Företrädesvis i samband med etablering och vidare utvidgning av Tornbyområdet. Det finns dateringar från samtliga förhistoriska perioder samt från medeltid. Arkeologiskt är dock området främst känt för undersökningarna vid Ullevi, L2011:4819 och L2008:2699 (RAÄ Linköping 345:1 resp. 558) vilket menas fungerat som centralplats (Carlsson et al. 2001). Det finns även stora grav- och boplatsoområden från brons- och järnålder i området som exempelvis L2011:5566 (RAÄ Linköping 321:1) och L2011:5512 (RAÄ Linköping 322:1) (Nielsen 2005). Vid Skäggetorps centrum, ca 600 m norr om det aktuella undersökningsområdet, har en mindre

arkeologisk utredning utförts år 2006 men här påträffades bara rester av 1900-tals bebyggelse (Stenvall 2006). I samband med nedläggning av en optokabel 2001 påträffades lämningar efter några hus med datering till äldre järnålder (Ternström 2001). 2015 gjordes en utredning i samband med planeringsarbete inför ytterligare en förskola ca 300 m västerut längs Nygårdsvägen (Johansson 2015). Vid utredningen påträffades spridda boplatslämningar i form av härdar och stolphål samt ett fragment av en tidigmedeltida hästsko.

Platsnamnet Skäggetorps etymologiska ursprung är inte säkerställt men den gängse tolkningen är att det utgår från mansnamnet Skägge och ändelsen –torp i betydelsen nybygge/utflyttad gård. Således Skägges utflyttade gård. Om så är fallet bör namnet ha uppkommit som tidigast någon gång under slutet av vikingatiden. Det äldsta kända skriftliga belägget för Skäggetorp härrör ur ett medeltida brev daterat till den 12:e mars år 1325, där en Linköpingskanik vid namn Olaus låter upprätta testamente över sina tillgångar (SDHK-nr: 3319). Bland annat överlättes några husgeråd till en Olou, vars far omnämns som en Clemens från just *Skeggiathorpe*. Från 1339 finns ett överlåtelseavtal bevarat gällande mark i vad som benämns *Skeggiathorpscogh* (SDHK-nr: 4479). I ett testamente för en Gunnar Clemetzson (!) daterat juni 1360, omnämns tre ängar i *Skeggiathorpe* kallade *Ængioflata* (SDHK-nr: 7797). 1400-talet synes skriftligen vidgå Skäggetorp med tystnad och för genomgång av Skäggetorp under efterreformatorisk tid kan med fördel Johansson 2015 konsulteras.

Syfte och frågeställningar

Huvudsyftet men de arkeologiska undersökningarna som utfördes i samband med förskolebygget var att försöka utröna hur platsen nyttjats över tid och om möjligt fördjupa kunskapen rörande gravritualer, samt komplettera kunskap erhållen från andra undersökningar i närområdet.

De arkeologiska undersökningarna förväntades allmänt att fastställa och beskriva de påträffade fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning, omfattning, sammansättning och komplexitet.

Inför undersökningen av boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) och hägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585) uppställdes även objektspecifika frågeställningar baserade på lämningarnas karaktär.

Följande frågeställningar skulle beaktas inför undersökningen av boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590):

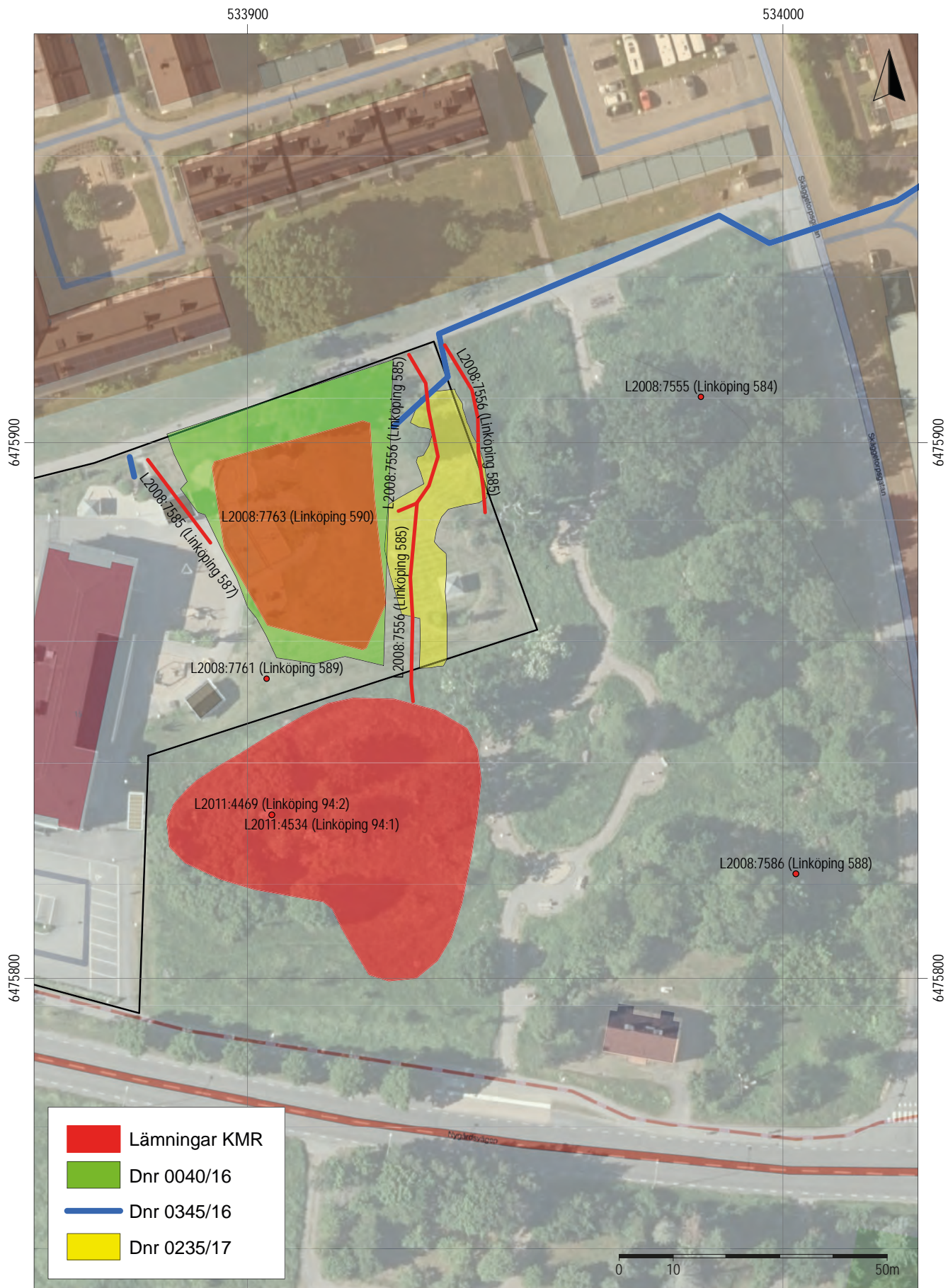
- Finns det några spår av bebyggelse på platsen?
- Vilka typer av aktiviteter har skett på platsen och skiljer de sig åt över tid?
- Hur många tidshorisonter finns inom området?
- Finns det en kontinuitet mellan de olika nyttjandefaserna?
- Vilken rumslig utbredning har området med lämningar av boplatsskaraktär?
- Finns det några spår av ritualer?
- Finns det spår av äldre odling inom området?
- Vilken relation har påträffade lämningar till intilliggande redan kända fornlämningar?
- Hur förhåller sig lokalen till andra närliggande redan undersökta lämningar i området?

Följande frågeställningar skulle beaktas inför undersökningen av stensträngen L2008:7556 (RAÄ Linköping 585):

- Vilka aktiviteter har skett på platsen och hur skiljer de sig åt över tid?
- Finns det någon skillnad mellan markytan i fågatan och markytorna öster och väster om stensträngarna?
- Hur har hägnaden varit konstruerad?
- Kan eventuella byggnadsstadier konstateras?
- Har hägnaden placerats på en röjd yta?
- Finns det anläggningar, kol eller annat daterbart material under stensträngarna?
- Vilken relation har hägnaden till boplatsten L2008:7763 (Linköping 590) och de övriga lämningarna som förekommer i anslutning till hägnaden?

Metod och dokumentation

Förevarande rapport presenterar resultaten från tre separata arkeologiska ärenden vars gemensamma nämndare är uppförandet av den aktuella förskolebyggnaden med dess tillhörande utomhusytor. Även om de olika ärendena i sig själva är av underordnad betydelse så följer redovisningen ärendena så gott det går vad gäller metod och direkta resultat. Detta för att synliggöra kopplingen till den bakomliggande beslutsprocessen. I övrigt avses rapporten ha en holistisk ambition varför diskussion, tolkning och problematisering utgår från de sammanställda resultaten. Av den anledningen inbegrips även resultat från den förundersökning som utfördes under år 2014 och som tidigare avrapporterats i separat volym (Lundgren 2015). Detta resultat

Figur 4. Översikt över respektive ärendes undersökningsområde. Skala 1:1 000.

utgörs i föreliggande rapport huvudsakligen av 11 konstaterade anläggningar som ingår i ett eget separat designationsintervall; A1561 – A1684, vilket även utgör den ursprungliga designationen från dåvarande undersökning. När dessa anläggningar refereras i den vidare rapporttexten har de för tydlighets skull även ett tillägg i form av en efterföljande parentes innehållandes undersökningsåret 2014.

Det första ärendet (se Tekniska uppgifter, dnr 0040/16) rörde undersökning av boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) samt dokumentation av det skålgropsbeprydda blocket L2008:7557 (RAÄ Linköping 586).

Det andra ärendet (dnr 0345/16) berörde schaktningsarbeten då fastigheten skulle anslutas till VA, el och fjärrvärmenät. I samband härmed konstaterades att hägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), som låg alldeles utanför det initialt planerade förskoleområdet, delvis hade övertäckts av stora mängder fyllnadsmassor samt att stensträngshägnaden redan blivit genombruten av ett ledningsschakt för fjärrvärme. Emellertid fanns ett behov av att utvidga

förskoleområdet ytterligare varpå hägnaden, i form av ett tredje ärende, kom att undersökas i sin helhet (dnr 0235/17).

Den arkeologiska undersökningen av boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) genomfördes på traditionellt vis genom att boplatssytan med hjälp av grävmaskin skiktvis banades av ned till anläggningsnivå/orörd mark. Presumptiva anläggningar positionsbestämde digitalt med nätverks-RTK. Påträffade anläggningar undersöktes genom sektionsgrävning där de helt eller delvis grävdes igenom för hand. Konstaterade anläggningar dokumenterades genom beskrivning samt, där det ansågs befogat, genom fotografering och/eller handritning av profil. I de fall det bedömdes som lämpligt togs material tillvara för makrofossilanalys och/eller ¹⁴C-analys. Valda delar av undersökningsområdet samt flertalet anläggningar genomsöktes med metalldetektor av multifrekvenstyp.

Det skålgropsbeprydda blocket L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) borstades rent och inspekterades för att utesluta eventuella ytterligare skålgropsinstanser. Skålgropen markerades med krita och fotograferades med digital SLR-kamera.

Figur 5. Genombruten samt delvis övertäckt stensträng. Mot S. Foto Petter Nyberg ÖM.

Figur 6. Redaktör Lasse Norr dokumenterar L2008:7557 (RAÄ Linköping 586). Foto Roger Lundgren, ÖM.

Hägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585) schaktades fram med hjälp av grävmaskin och avgränsades i de riktningar där så möjligt genom att markytan banades av ned till anläggningsnivå. Påträffade anläggningar hanterades enligt ovan beskriven praxis. Stensträngen rensades för hand och dokumenterades komponentvis genom digital positionsbestämning på situationsplan, sektionsritning samt beskrivning och fotografering.

Vad gäller anslutning av VA och el till fastigheten så genomfördes den arkeologiska insatsen i form av en schaktningsövervakning genom att söschakt drogs längs valda delar av den planerade sträckan.

I samband med undersökningsarbetet har lämpliga digitala arkiv och resurser konsulterats, då främst Kulturmiljöregistret KMR/FornSök, Lantmäteriets ArkivSök, Riksarkivet/SDHK samt Ortnamnsregistret. Växtmakrofossilproverna från boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) analyserades av fil. dr. Jens Heimdahl, Arkeologerna, Statens historiska museer. Analysen av de växtmakrofossilprover som

togs i samband med undersökningen av stensträngen L2008:7556 (RAÄ Linköping 585) utfördes av Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult AB. Isotopanalyser av ^{14}C -sönderfall i dateringssyfte utfördes på Tandemlaboratoriet vid Uppsala Universitet. ^{14}C -dateringar i rapporttexten har kalibrerats i programvaran OxCal 3.10 med kalibreringskurva IntCal20 (Reimer et al 2020). Dateringarna anges med två standardavvikelsers noggrannhet såtillvida inget annat anges.

Två föremål i CU-legering tillvaratogs vid undersökningen. Föremålen har rengjorts och konserverats av Max Jahrehorn vid konserveringsateljén Oxider AB i Kalmar.

Fotograferingen av skålgropsblocket L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) utfördes av redaktör Lasse Norr, Östergötlands museum.

Arkivmaterial i form av ritningar, digitalfoton samt databasfiler med beskrivningar och geodetisk information förvaras på Östergötlands museum. Fynden förvaras på museet i avvaktan på slutlig fyndfördelning.

Figur 7. Undersökningsområdet med boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590). I förgrunden till höger syns hägnad L2008:7585 (Linköping 587). Mot SO. Foto Roger Lundgren, ÖM.

Resultat

Den arkeologiska undersökningen av boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) genomfördes under några ytterst soliga dagar i slutet av maj månad år 2016. Ljusförhållandena utgjorde emellertid en stor visuell olägenhet under schaktningsarbetet, vilket även försvårades av att marken var mycket torr som en följd av ihållande vacker väderlek med tämligen begränsad nederbörd.

Undersökningsytan vid boplatsoområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) (grönt område i figur 4) omfattade ca 1 600 m² (55 x 40 m). Av denna banades ca 85 % (ca 1 430 m²) av med hjälp av med grävmaskin. Den obeaktade ytvidden bestod av marken närmast gångvägen vilken utgjorde undersökningsområdets norra gräns. Längs gångvägen fanns markkabelmatade belysningsstolpar samt ett större lövträd varför schaktning här inte utfördes närmare såväl elkabel som trädrotter än vad som bedömdes vara motiverat.

Vid undersökningen av boplatsen L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) påträffades 14 anläggningar av förhistorisk karaktär. Samtliga presumtiva anläggningar som observerades på den framschaktade ytan undersöktes in till den grad att de kunde avfärdas ur arkeologisk synvinkel. De konstaterade anläggningarna utgörs av en grophärd, fem gropar samt åtta stolphål, varav två med stenskoning. För närmare genomgång av anläggningarnas enskilda karaktär hänvisas till lämplig bilaga och för boplatsoområdet som helhet till eget kapitel längre fram.

Vid undersökningen tillvaratogs två föremål av kopparlegering; en förhistorisk fibula samt en del av en tappkran. Fynden kunde inte knytas till vare sig någon anläggning eller struktur även om det nog bör anmärkas att fibulan påträffades i anslutning till gravfältet.

Fibulan har ett ganska särpräglat utförande och formen torde kunna beskrivas såsom varandes en båg-fibula av armborsttyp bestående av kopparlegering med en separat spiralfjäderkonstruktion av järn. Av denna återstår endast kraftigt korroderade rester av de båda

inre spiralerna. I övrigt saknar fibulan nedre delen av foten samt att bygeln är deformerad över halsen.

Några egentliga tympotsvarigheter har inte kunnat identifieras i för syftet genomgången referenslitteratur (eg. Almgren 1897, Tischler 1902, Åberg 1919, Bitner-Wroblenska 2001 m fl). Det närmsta analogiexemplet utgörs av en fibula påträffad på Bornholm (Schuster 2015: sid 24, abb 5, no 3). Fibulan tillhör i så fall en synnerligen sällsynt grupp av fibulor som karakteriseras av att fjädermekanismen hålls dold bakom en skenrepresentation av en fjädermekanism. Vilket förvisso passar väl in i och med att fibulan också händelsevis kan konstateras ha haft en separat fjäder av järn. Resultatet av referenslitteraturgenomgången kan sammanfattas med

att fibulan torde kunna sägas ingå i Almgrens grupp VI och att detaljer i ornamentiken och formspråket pekar på ett möjligt ursprung i områdena kring Kaliningrad, södra Litauen och nordöstra delen av Polen, alltså det tidigare Ostpreussen, samt att dateringen skulle i så fall röra sig kring folkvandringstid. Vilket således överensstämmer med den gängse uppfattningen att armborstfibulorna har sin tyngdpunkt i södra östersjöområdets folkvandringstid (se Hård 2003 och där i anförd litteratur).

Tappkranen saknar sin kompletterande ölhane, men är annars av en typ som förefaller vara relativt vanligt förekommande i kontexter med ursprung omkring femton- och sextonhundratals.

Figur 8. Fibulan (ÖM C4843:1) efter konservering. Foto Johan Levin, ÖM.

Boplatssområde L2008:7763 (RAÄ Linköping 590)

Sammanlaget med 2014 års förundersökning (se Lundgren 2015), då elva anläggningar påträffades, så uppgår det totala antalet kända anläggningar av boplatsskaraktär som påträffats vid L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) till 27. Boplatsslämningarna består av sammanlagt fyra härdar, tolv stolphål samt tio övriga gropar och en ränna. Flertalet anläggningar framkom på ytan mellan de båda flankerande stensträngarna. Anläggningarna är något ojämnt spridda över området men förefaller kunna tolkas som följande topografin. Upp mot gravfältet är intensiteten lägre. Likaså norrut mot lägre liggande nivåer, där markens dräneringsbeskaffenhet möjligen skulle kunna ha varit mindre genomsläpplig. Oavsett vilket kan sammanfattas med att groparna ligger spridda över större delen av ytan, härdarna längre ner, men att stolphålen slutligen låter sig grupperas i en västlig koncentration och en östlig, något mera utbredd grupp, där händelsevis samtliga påträffade stenskodda stolphål ingår.

Den västliga gruppen består av fem mindre stolphål samt ett par vidliggande ospecificerade gropar och är belägen alldeles intill södra avslutningen på stensträngen L2008:7585 (RAÄ Linköping 587), vilken undersöktes år 2014. Några säkra slutsatser kan svårligen dras, men anläggningarna torde kunna utgöra antingen lämningar efter någon slags mindre byggnad eller efter stängsling. Emellertid är det, med hänsyn till det totalt sett ganska låga antalet anläggningar samt storleken på ytan de är spridda över, inte helt oproblematiskt att försöka koppla dem till varandra. Till detta kommer att en relativt stor andel av den totala mängden anläggningar har ¹⁴C analyserats (totalt sex analyser varav två i samband med förundersökningen 2014). Analysresultatet tyder på att boplatsslämningarna härrör från (åtminstone) två brukningsfaser; en tidig omkring 730–380 fKr, och en senare omkring 430–1120 eKr. Ytterligare till detta kommer att det i flera anläggningar påträffades barr från gran. Granen anses vandra in i Linköpingstrakten omkring 500 eKr (se Appendix 4). I A413 har även ¹⁴C-analys gjorts på annat material vilket då resulterat i en betydligt äldre datering (Ua-57399: 2373 ± 32 BP), vilket antyder att viss försiktighet nog bör iakttas vad gäller slutsatser och samband utifrån eventuella dateringar på granbarrsbasis. Tolkningsförslaget för den ovan nämnda gruppen stolphål kompliceras delvis på grund av ovanstående genom att ett stolphål (A302) ¹⁴C-daterats till 750–400 fKr (Ua-57398: 2424 ± 32 BP) och att det i ett annat påträffades granbarr, som

således bör vara yngre än 500 eKr (A325). En härd belägen några meter norrut har ¹⁴C-daterats till 890–1120 eKr (A1595 [2014]).

En visuellt tilltalande möjlighet vore att det hypotetiskt sett skulle kunna röra sig om två separata stolphålsrader/hägnader. Detta skulle i så fall accentueras av att det även fanns ytterligare två mörkfärgningar/potentiella anläggningar i den norra 'raden', vilka emellertid vid genomgrävning bedömdes vara av icke-antropogent ursprung.

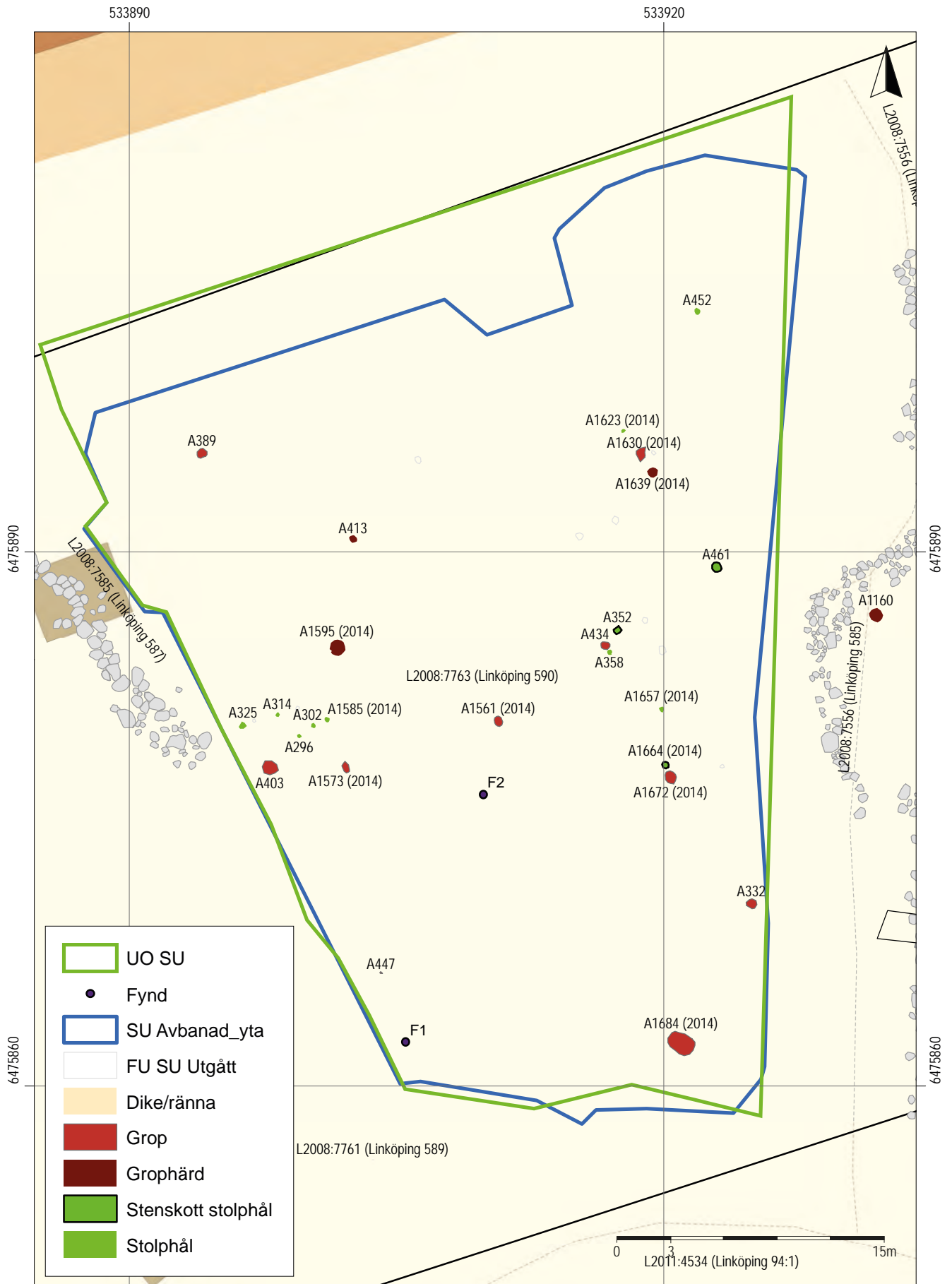
Tolkningen av stolphålen som lämningar efter någon slags mindre byggnad eller efter stängsling bör därmed inte tillmätas en allt för hög grad av sannolikhet. Konstruktiv arkeologi må ha en plats, men i samband med aktuell undersökning bedöms den snarare grumla än klarna mimers brunn.

Den östliga gruppen stolphål, som består av resterande sju stolphål, utgör huvudsakligen en ganska disparat samling. Tre av stolphålen bedömdes ha varit stenskodda. Två av dessa (A352 och A461) befann sig på ett inbördes avstånd om 6,5 meter, men bedömdes ha en så pass likartad karaktär att de mycket väl skulle kunna ingått i en huskonstruktion. Spår efter ytterligare stolphålsrester på lämplig plats eftersöktes därför nogsamt, dock utan resultat. En analys av jordprover från stolphålen visar på att stolphålen skulle kunna härröra från en nedbrunnen byggnad, möjligen med vass/halm-tak, som kan ha använts vid matlagning (Appendix 4). ¹⁴C-analys av skalkorn från stolphålet A461 har givit en datering till mellan 430–570 eKr. En liknande datering av björkkol finns från härd A1160, belägen precis på andra sidan om den närliggande stensträngen (Ua-57398: 2424 ± 32 BP), men en fullständigt avvikande datering av ett sädeskorn finns från härd A1639 (2014).

Hägnad L2008:7556 (RAÄ Linköping 585)

Hägnaden utgörs av ett par stensträngar som i sin norra del bildar en ca 30 m lång fågata. Stensträngarna hade ursprungligen en sammanräknad längd om ca 100 m, men förmodligen har uppskattningsvis åtta till tio meter av fågatans nordligaste del förstörts i samband med schaktningsarbete.

Den östra stensträngen är ca 30 m lång (N-S), ca 1,5–2,6 m bred och 0,3–0,4 m hög. Troligen enradig och ställvis tvåskiktad, framför allt i S del. Består av 0,25–1,2 m stora stenar samt mindre stagstenar (storleksordning 0,1–0,2 m). Stensträngen fortsätter

Figur 9. Boplotsområde L2008:7763 (RAÄ Linköping 590). Skala 1:300.

utanför undersökningsområdet i schaktkanten mot nordost.

Den västra stensträngen består av tre större segment med en sammanlagd längd om ca 70 m (N-S). Stensträngen är inte avgränsad i sydlig riktning då de 5–10 metrarna närmast gravfältet befinner utanför aktuellt undersökningsområde. Segmenten åtskiljs på två ställen av stenfria partier om ca 2 m. Undersökningen kunde inte påvisa några avtryck efter flyttade stenar i mellanrummen, men en talande indikation om sakförhållandet torde vara att det nära vartdera mellanrum finns ansamlingar med röjningssten vars innehåll uppvisar god kongruens gentemot det övriga stensträngsmaterialet.

Stensträngen förefaller vara enradig och huvudsakligen en- till tvåskiktad. Även den västra stensträngen består av 0,25–1,2 m stora stenar samt mindre stagstenar (storleksordning 0,1–0,2 m).

Stenmaterialet längst i norr samt i den södra halvan är storleksmässigt mer tydligt och konsistent i jämförelse med partiet däremellan, som har en större andel mindre stenar. En förklaringsmodell skulle kunna utgå

från ett behov av kraftigare stängsling i anslutning till fågatan och att konstruktionen därför varit högre för underlätta eventuell drivning av boskap mot fågatan, eller kanske en fälla i anslutning till den. Det förefaller som att stensträngarna här anlagts medvetet för att möjliggöra en rumsligt avgränsbar yta om ca tio meters storlek i anslutning till fågatans öppning. Inom ytan påträffades en härd (A1160) som har daterats till 430–570 e.Kr. Dess relation till stensträngen kunde inte klargöras. Härdens placering och datering medför att den sannolikt bör ha ett närmare funktionellt samband med stensträngen och därmed relaterade aktiviteter, jämfört med de övriga boplatslämningarna på andra sidan. I så fall utgör härden något av en anomali i sammanhanget. En omständighet som möjligen skulle nullifiera denna anomali utgår från stensträngens förändrade karaktär i den centrala delen. Om man gör antagande att ytan vid fågatans öppning inte alls är ursprunglig, utan är resultatet av en senare brukningsfas, och att man då skulle ha valt att skapa ytan genom att flytta stensträngen på platsen några meter västerut, så skulle detta kunna utgöra en fullt plausibel förklaring

Figur 10. Norra delen av hägnad Linköping 585 med ränna A3101 mitt i fågatan. Mot norr. Foto Roger Lundgren, ÖM.

Figur 11. Södra delen av hägnad Linköping 585 i riktning söderut upp mot gravfältet. Antikvarie Petter Nyberg rensar fram A1160 inför undersökning. Foto Roger Lundgren, ÖM.

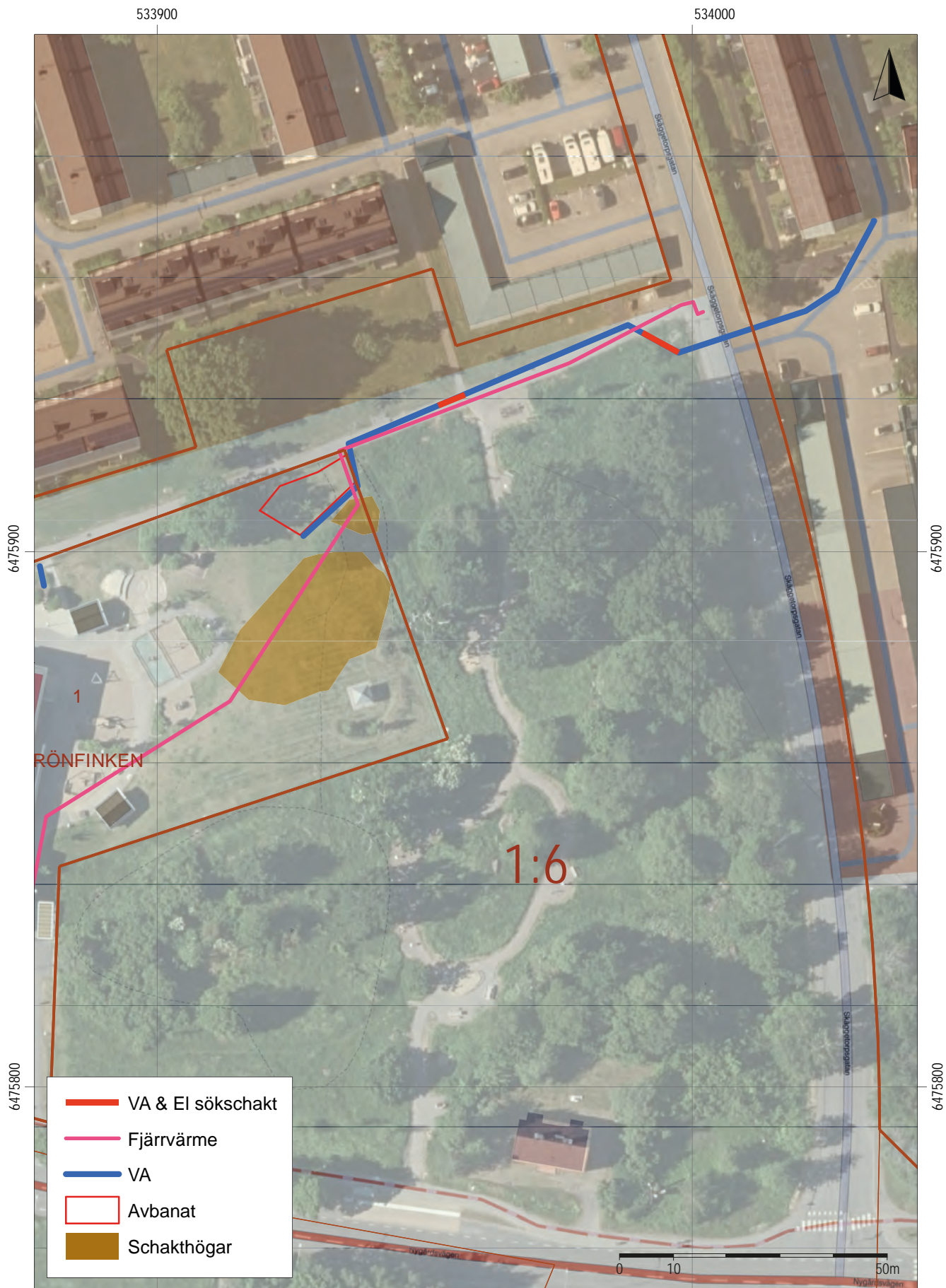
till såväl stensträngens förändrade karaktär som den avvikande placeringen av härd A1160. Resonemanget är emellertid rent hypotetiskt och något direkt utgrävningstekniskt stöd saknas.

Vid undersökningen av stensträngshägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), kom den avschaktade markytan (gult område i figur 4) att omfatta ca 480 m². Stensträngens södra avgränsning kunde vid undersökningstillfället inte fastställas men stensträngen konstaterades löpa vidare ut från undersökningsområdet och upp mot gravfältet. I den norra delen, där hägnaden bildar en fågata, begränsades schaktningsutrymmet kring stensträngen av arbetsområdets östliga utbredning. Längs några meter av stensträngens västra sida begränsades åtkomligheten av ett träd som hade såväl välutvecklat ytligt rotsystem som mycket täta och lågväxande grenar. I samband med undersökningen av hägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585) påträffades en grophärd samt en ränna.

Anslutning av VA, el och fjärrvärme

Anslutningen av förskolan till VA-, fjärrvärme- och elnät skulle ske genom uppkoppling mot serviser på östra sidan om Skäggetorpsgatan, vilken skulle korsas genom en redan befintlig kulvert. Huvuddelen av ledningen skulle förläggas i ett schakt i den befintliga gång/cykelvägen eftersom man från kommunens sida hade gjort bedömningen att där borde finns äldre schakt varför man i så fall kunde undvika att beröra orörd mark. Ett sökschakt upptogs i gångvägen som bekräftade antagandet. I sträckningens östra del, mellan gångbanan och den befintliga kulverten, kom ledningsschaktet att beröra några meter orörd mark men i schaktet påträffades inget av arkeologiskt intresse. I västra delen, där en 120 m² stor yta avbanats samt ett fjärrvärmeschakt obehövt grävts genom västra delen av stensträngen L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), gjordes en översiktlig skadeinventering som konstaterade att bland vidliggande schaktmassor låg sten som med största sannolikhet kunde härledas till den genomgrävda stensträngen.

Figur 12. Schaktade ytor vid boplatsoområdet L2008:7763 (RAÅ Linköping 590) och stensträngen L2008:7556. Skala 1:1 000.

Diskussion och syntes

De sammanslagna resultaten efter undersökningarna i Skäggetorp, inklusive den tidigare utförda förundersökningen, kan på sätt och vis sägas utgöra något av en paradox. Lejonparten av anläggningarna som utgör boplatssområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) förefaller ligga väl samlade i en vag nordostslutning mellan två de båda flankerande stensträngarna. Anläggningsintensiteten mot det söderliggande gravfältet L2011:4534 (RAÄ Linköping 94:1) är markant avtagande och består av några spridda gropar. Området kring gravarna utgör uppenbarligen rumsligt något annat. Även mot norr synes anläggningarnas antal avta, men här vidtar modern bebyggelse så den frågan kommer förbli oavgjord. Även om anläggningarna som grupp förefaller samlade, ger det inbördes förhållandet vid en närmare anblick ett fragmentariskt och ganska spretigt intryck. En orsak är naturligtvis att det rör sig om ett ganska ringa antal anläggningar som är utspridda på en relativt stor yta. En annan har att göra med att hela sex av de totalt 27 anläggningarna har daterats genom ¹⁴C-analys, bland annat samtliga fyra härdar. Redan i och med förundersökningen 2014 konstaterades att det fanns åtminstone två olika brukningsperioder på ytan vilket fullständigt konfirmerades av påföljande undersökningar. Utifrån ¹⁴C-analyserna förefaller det finnas en tidig brukningsfas runt 730–380 f Kr, och en senare mellan 430–1120 e Kr. Vardera fasen representeras av två härdar respektive ett stolphål. Dessutom tillkommer några barr-baserade dateringar, vilket diskuterats tidigare.

Förmedling

Inför undersökningen av boplatssområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) togs en förmedlingsplan fram. Enligt förmedlingsplanen skulle utgrävningen förevisas intresserad allmänhet, presenteras på undersökarens blogg, anslagsskyltas samt att en folder skulle tas fram som skulle kunna vara till gagn för förskolans pedagogiska verksamhet. Förmedlingsplanens nivå skulle dock anpassas efter de framkomna resultaten varför förmedlingskomponenten i undersökningen kom att bestå i ett anslag som sattes upp på plats, samt att utgrävningen spontanpresenterades för flera frågvisa förbipasserande samt även ett fåtal för syftet tillresta intressenter.

Utvärdering

Vid undersökningen av L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) påträffades 14 icke tidigare kända anläggningar av förhistorisk karaktär. Detta medför att anläggningsantalet, medräknat de anläggningar som påträffades vid förundersökningen, uppgår till totalt 25. Detta medför i sin tur att förundersökningens estimerade antal om ca 35 anläggningar inom boplatssytan således var något missvisande.

Vad gäller de objektspecifika frågeställningar som uppställdes inför undersökningen av boplatssområdet L2008:7763 (RAÄ Linköping 590) och hägnaden L2008:7556 (RAÄ Linköping 585) kan konstateras att dessa endast delvis besvarades i och med undersökningen. De basala frågeställningarna kunde konkretiseras i högre grad än de mer specifika, vilket torde vara avhängigt den något begränsade lämningsmängden. Möjligen skulle ambitionsnivån på frågeställningarna redan i planeringsskedet hållits på en något mera lämningsnära nivå, samt kanske även delvis lämnats till vad som möjligen förväntas ingå i vad som nog bör anses som grundläggande vad gäller arkeologisk praxis och fältundersökningar.

Referenser

- Almgren, Oscar. 1897. *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte mit Berücksichtigung der provinzialrömischen und südrussischen Formen*. Diss. Uppsala universitet.
- ArkivSök = Historiska kartor hos Lantmäteriet. Digital resurs via <https://arkivsoek.lantmateriet.se>
- Bitner-Wróblewska, A. 2001. *From Samland to Rogaland – East-West connections in the Baltic basin during the Early Migration Period*. Panstwowe Muzeum Archeologiczne, Warszawa.
- Carlsson, T., Lindeblad, K. & Nielsen, A-L. 2001. *Boplat och by. Bebyggelseutveckling i Stora Ullevi 200–1600 e Kr*. Rapport 2001:5. Riksantikvarieämbetet UV Öst.
- Johansson, M. 2015. *Sörgårdsgatan. Planering för ny förskola i Skäggetorp, Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2*. Rapport 2015:79. Stiftelsen Kulturmiljövård.
- Hård, B. 2003. Uppåkra i folkvandringstiden, ur *Fler fynd i centrum – Materialstudier i och kring Uppåkra. Uppåkrastudier 9*. Högskolan i Lund.

- KMR = Kulturmiljöregistret, FornSök. Digital resurs via <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Larsson, L. 1999. *Ettapp 1 inom Rydsområdet, Skäggetorp, Ramshäll och Linghemsområdet*. Arkeologisk utredning. Rapport 1999:3. Riksantikvarieämbetet UV Öst.
- Lindahl, A. 1957. *Riksantikvarieämbetets karta över gravfält vid Skäggetorp*. Topografiska arkivet på Östergötlands museum.
- Lundgren, R. 2015. *Bland stensträngar och skålgropar i Skäggetorp*. Arkeologisk utredning etapp 1 och arkeologisk förundersökning. Rapport 2015:29. Östergötlands museum.
- Lundgren, R. 2024. *Fornparkens ekar*. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Rapport 2024:7. Östergötlands museum.
- Nilsson, A. 2005. Under Biltema och Ikea – Ullevi under 1500 år. I: Kaliff, A & Tagesson, G. *Liunga. Kaupinga. Kulturhistoria och arkeologi i Linköpingsbygden. Skrifter 60*. Riksantikvarieämbetet UV.
- Ortnamnsregistret. Digital resurs via <https://www.isof.se/sprak/namn/ortnamn/ortnamnsregistret.html>
- Reimer, P. et al. 2020. The IntCal20 Northern Hemisphere Radiocarbon Age Calibration Curve (0–55 cal kBP). I: *Radiocarbon Journal* 62. Cambridge University Press.
- Schuster, J. 2018. Einwanderer aus Skandinavien – Das kleine Gräberfeld der Völkerwanderungszeit. I: *Czarnówko, Fpl. 5: vor- und frühgeschichtliche Gräberfelder in Pommern*. T. 1. Łębork Muzeum Warszawa.
- SDHK = Svenskt Diplomatariums huvudkartotek över medeltidsbrev. Digital resurs via <https://riksarkivet.se/SDHK>
- Stenvall, J. 2006. *En bit av Skäggtorp från förr*. Arkeologisk utredning etapp 2. Rapport 2006:45. Riksantikvarieämbetet UV Öst.
- Strid, J. P. 1987. Linköpingsbygdens ortsnamn. I: *Linköpingsbygden*. Linköpings kommun.
- Tischler, Otto. 1902. *Ostpreussische Altertümer aus der Zeit der Grossen Gräberfelder nach Christi Geburt*. Physikalisch-ökonomischen Gesellschaft. Königsberg i. Pr.
- Ternström, C. 2001. *Bronsålder i Linköping. Optokabel mellan Vikingstad och Tornby*. Rapport 2001:67. Östergötlands länsmuseum.
- Åberg, Nils. 1919. *Ostpreussen in der Völkerwanderungszeit*. Uppsala-Leipzig.

Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet/kvarter	Grönfinken 1, Skäggetorp 1:6
Socken/Stad	Linköping stad
Kommun	Linköpings kommun
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), L2008:7557 (RAÄ Linköping 586), L2008:7761 (RAÄ Linköping 589), L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), L2011:4534 (RAÄ Linköping 94:1)
Koordinater (N/E)	6475890, 533910
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	RTK-GPS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning
Länsstyrelsens dnr	431-11724-15
Länsstyrelsens handläggare	Magnus Reuter Dahl
Länsstyrelsens beslut	2016-02-25
ÖM dnr	0040/16
ÖM projektnr	531726
KMR uppdragsnummer	202000062
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Lejonfastigheter AB
Projektledare	Roger Lundgren
Biträdande projektledare	-
Personal	Petter Nyberg
Rapportansvarig	Roger Lundgren
Fältarbetstid	2016-05-23 – 2016-05-31
Totalt undersökt	ca 1600 m ²
Fynd	Ja (ÖM C4843:1-2). Fynden förvaras på och fyndfördelas till Östergötlands museum.
Foto	Digitala
Analys	Makrofossil, ¹⁴ C, SKEA keramisk konsultation
ÖM Intrasisprojekt	olm2016007
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	Lasse Norr
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.

Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2024:6 Östergötlands museum

Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet/kvarter	Grönfinken 1, Skäggetorp 1:6
Socken/Stad	Linköping stad
Kommun	Linköpings kommun
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), L2008:7557 (RAÄ Linköping 586), L2008:7761 (RAÄ Linköping 589), L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), L2011:4534 (RAÄ Linköping 94:1)
Koordinater (N/E)	6475890, 533910
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	RTK-GPS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens dnr	431-9467-16
Länsstyrelsens handläggare	Bertha Ekstrand Amaya
Länsstyrelsens beslut	2016-10-31
ÖM dnr	0345/16
ÖM projektnr	531774
KMR uppdragsnummer	202000063
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Tekniska verken i Linköping AB
Projektledare	Roger Lundgren
Biträdande projektledare	-
Personal	Petter Nyberg
Rapportansvarig	Roger Lundgren
Fältarbetstid	2016-11-07 och 2017-01-13
Totalt undersökt	ca 15 löpm
Fynd	Nej
Foto	Digitala
Analys	-
ÖM Intrasisprojekt	-
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	Lasse Norr
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.

Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

Tekniska och administrativa uppgifter

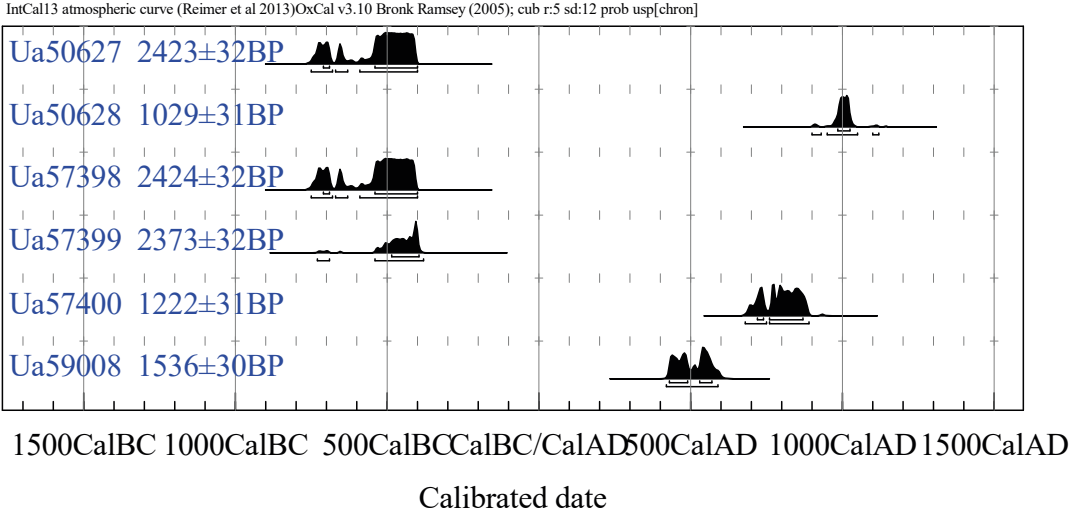
Fastighet/kvarter	Grönfinken 1, Skäggetorp 1:6
Socken/Stad	Linköping stad
Kommun	Linköpings kommun
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	L2008:7556 (RAÄ Linköping 585), L2008:7557 (RAÄ Linköping 586), L2008:7761 (RAÄ Linköping 589), L2008:7763 (RAÄ Linköping 590), L2011:4534 (RAÄ Linköping 94:1)
Koordinater (N/E)	6475890, 533910
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	RTK-GPS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning
Länsstyrelsens dnr	431-7226-17
Länsstyrelsens handläggare	Bertha Ekstrand Amaya
Länsstyrelsens beslut	2017-09-04
ÖM dnr	0235/17
ÖM projektnr	531691
KMR uppdragsnummer	202000064
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Lejonfastigheter AB
Projektledare	Petter Nyberg
Biträdande projektledare	-
Personal	Roger Lundgren
Rapportansvarig	Roger Lundgren
Fältarbetstid	2017-10-30 – 2017-11-03
Totalt undersökt	ca 500 m ²
Fynd	Nej
Foto	Digitala
Analys	-
ÖM Intrasisprojekt	olm2017010
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	Lasse Norr
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.
Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.
Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

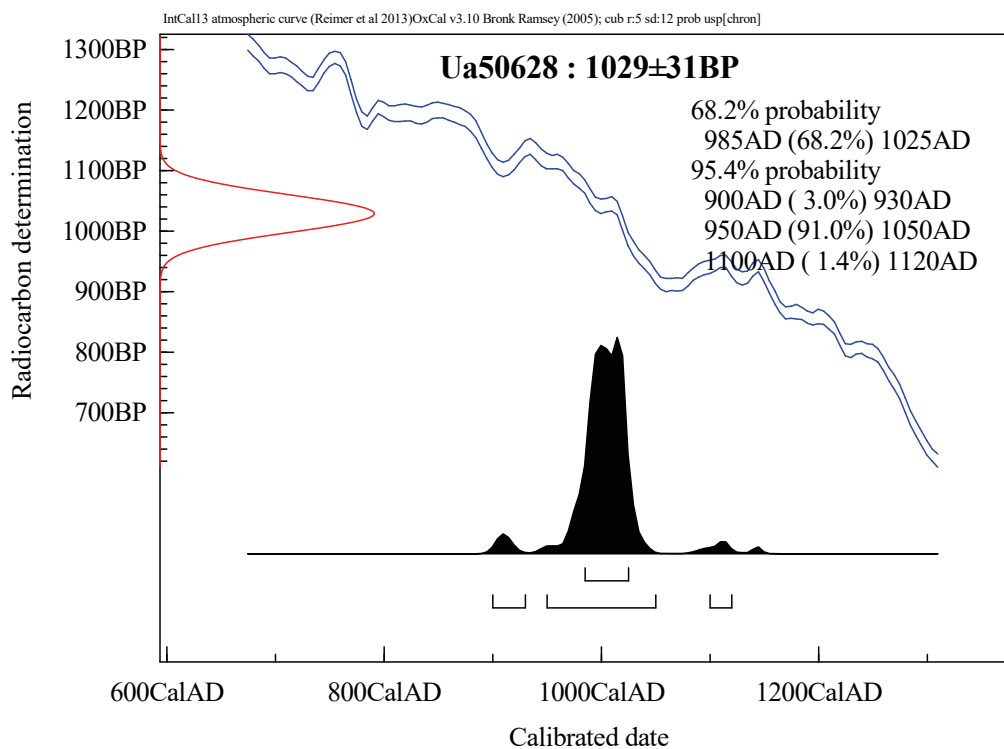
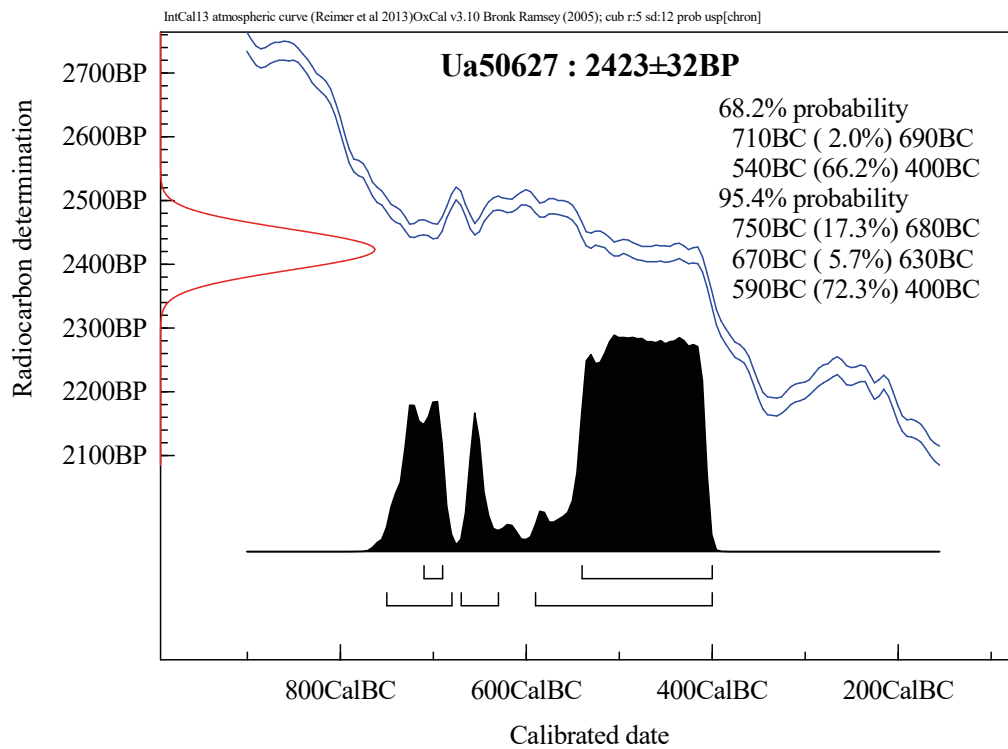
Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

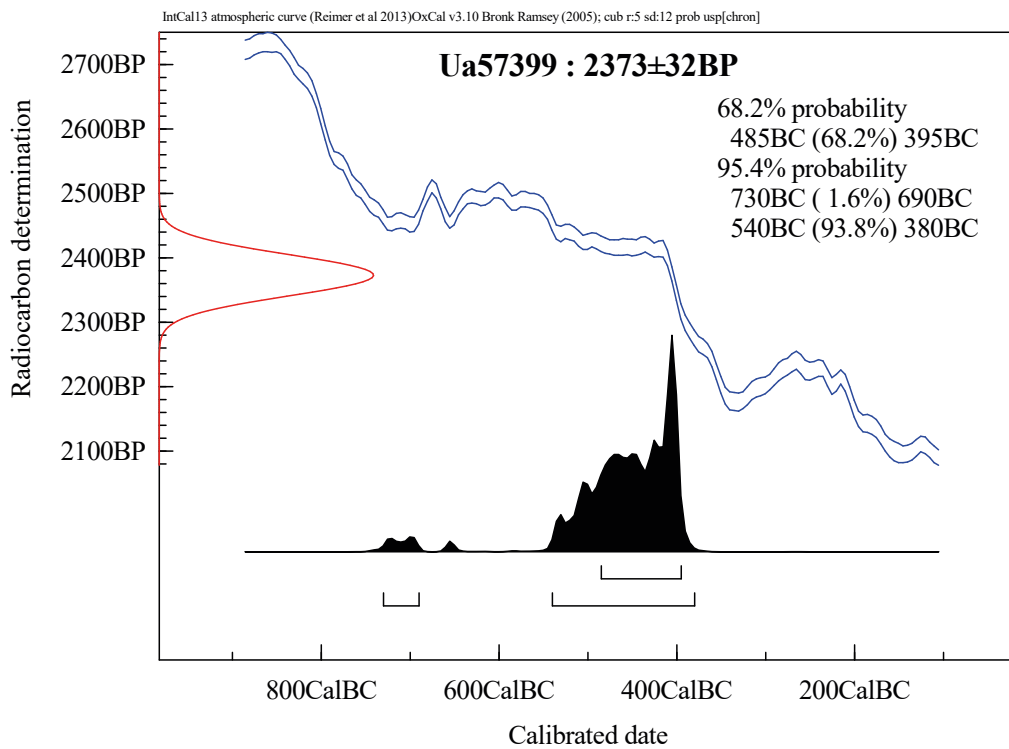
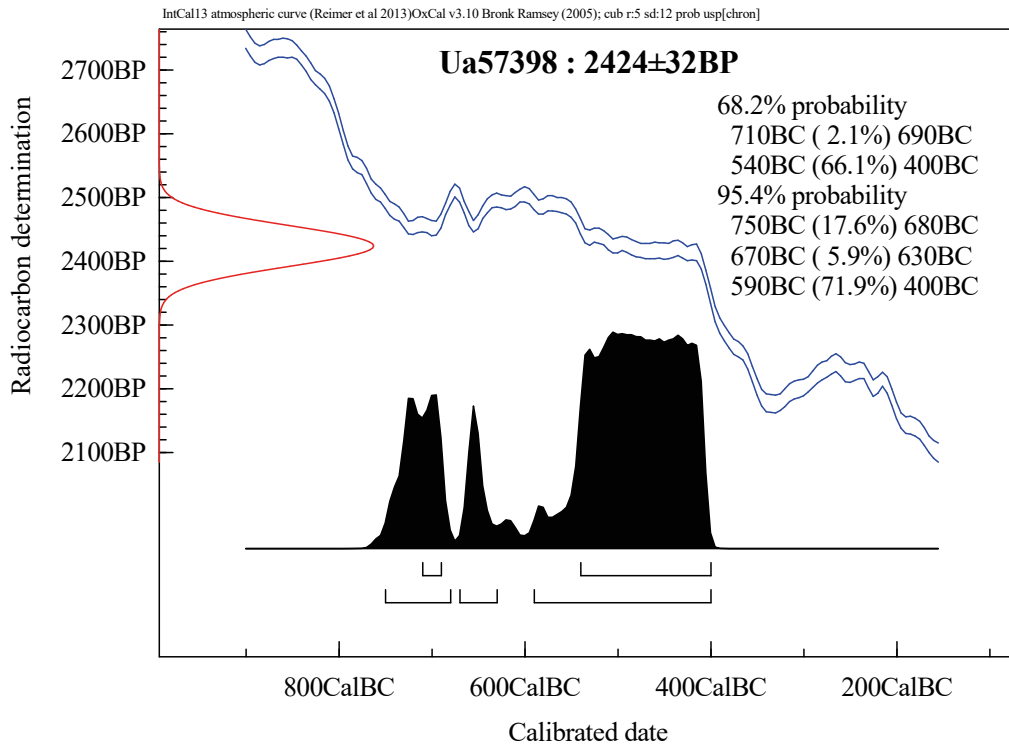
© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2024:6 Östergötlands museum

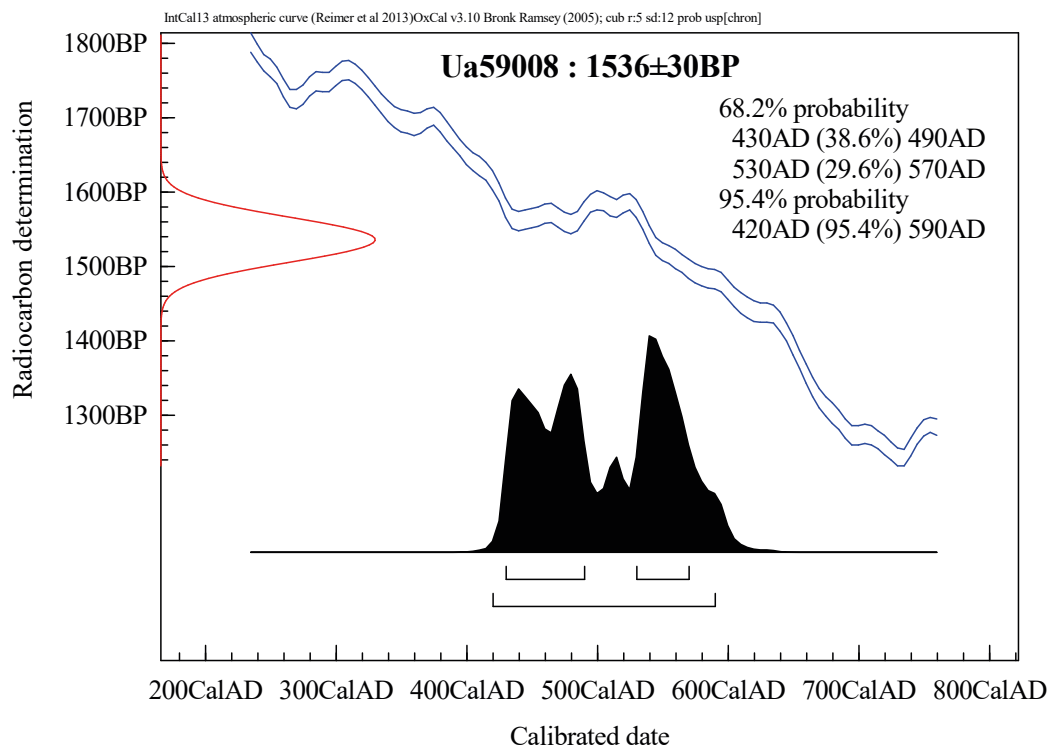
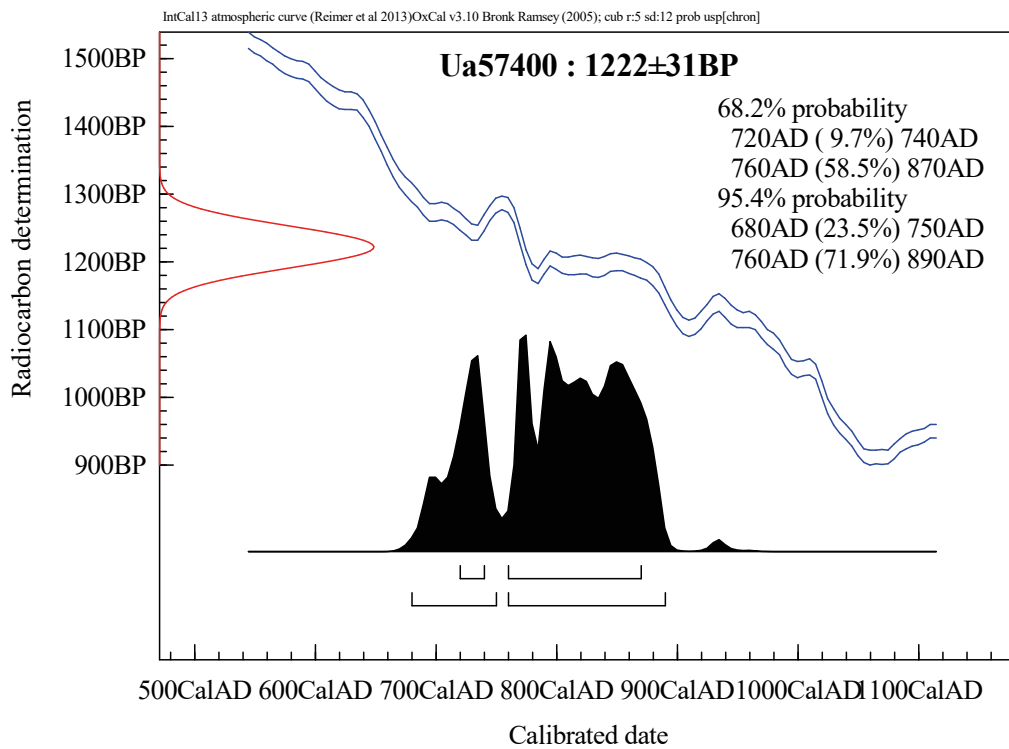
Appendix 1. ¹⁴C-analys

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 - 471 30 59

Telefax:
018 - 55 57 36

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@physics.uu.se

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Skäggetorp 2017, Linköping. (p 1647)

Förbehandling av träkol och liknande material:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

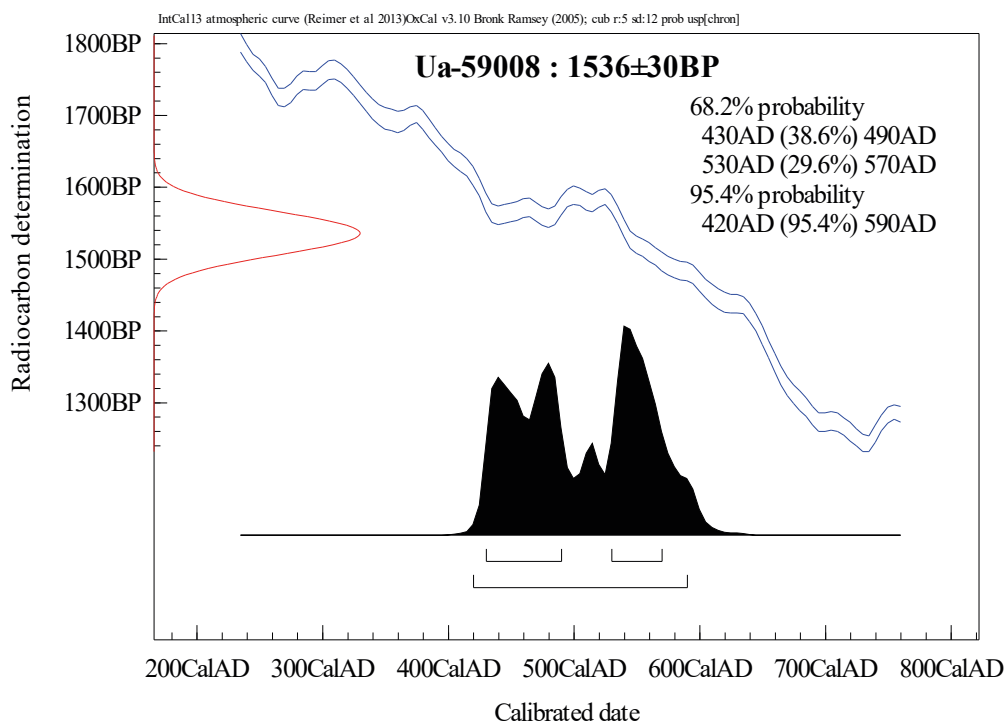
Före acceleratorbestämningen av ¹⁴C-innehållet förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C‰ V-PDB	¹⁴ C age BP
Ua-59008	A1160	-25,9	1 536 ± 30

Med vänlig hälsning

Göran Possnert / Lars Beckel

Appendix 2. Makrofossilanalys

Dnr 0040/16

Makroskopisk analys av jordprover från Skäggetorp

Teknisk rapport

Jens Heimdahl, Arkeologerna SHMM 2016-12-12

Bakgrund och syfte

Under den arkeologiska undersökningen av lämningar från Skäggetorp, togs fem jordprover för analys av makroskopiskt innehåll med fokus på växtrester. Proverna kommer från stolphål till byggnader. I närheten finns också ett gravfält. Frågeställningarna inför analysen är främst riktade mot huruvida det finns spår av matlagning i sammanhanget och i vilken utsträckning de makroskopiska fynden kan kasta något ljus över vad man ägnat sig åt på platsen. Analysen syftar också till att finna spår av material lämpligt för ¹⁴C-analys

Metod och källkritik

Provtagningen genomfördes av arkeologerna under utgrävningen och innehöll torrvolymen om ca 0,5-3,5 liter jord per prov. Volymen mättes för varje prov och dessa preparerades genom flotation enligt metod beskriven av Wasylikowa (1986) och våtsiktades med 0,25 mm maskvidd. Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 7-100 gångers förstoring. I samband med bestämningarna utnyttjades litteratur (främst Jacomet 1987 och Cappers m.fl. 2012) samt referenssamlingar av recenta fröer. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, smältor, ben mm har eftersökts och kvantifierats.

Samtliga prover innehöll gott om förna i form av levande rottrådar och dagmaskkokonger, och det är tydligt att den provtagna jorden utgör en del av en aktiv biologisk horisont där material av mindre fraktioner kontinuerligt kan ha omlagrats till nutid. Även den oförkolnade fröbanken kan dock i vissa fall innehålla spår av en äldre fröbank (i synnerhet om dessa fröer är motståndskraftiga mot nedbrytning), men då detta inte kunnat säkerställas har endast det förkolnade materialet i dessa prover analyserats. Alla växtrester som utsätts för brand eller hetta bevaras inte genom förkolning, detta gäller framförallt fröer med stort fettinnehåll eller ömtålig struktur (t.ex. flockblomstriga växter). Fröer och frukter som bevaras genom förkolning har ofta en liten kvot i förhållandet yta/volym (ex. sädeskorn) eller hårda skal (ex. mällor). Av detta följer att växtmaterialet som bevarats genom förkolning bara representerar en liten del av de växter som ursprungligen utsatts för hetta/brand.

Analysresultat

I bifogade resultattabell har material som inte är fröer och frukter kvantifierats enligt en grov relativ skala om 1-3 punkter, där 1 punkt innebär förekomst av enstaka (ca 1-5) fragment i hela provet. 2 punkter innebär att materialet är vanligt – att det i stort sett hittas i alla genomletningar av de subsamlingar som görs. 3 punkter innebär att materialet är så vanligt att de tillhör de dominerande materialen i provet och man hittar det var man än tittar.

Skäggetorp			PM	446	472	412	411	413
			A	352	461	325	302	
			Kontext	Stolphål		Stolphål		
			Volym/l	2,8	2,7	1	0,5	3,4
Vedartade växter	Träkol		•••	••		•		••
	Pinnar/kvistar/ris/knopp			•				
	Granbarr (<i>Picea abies</i> , needle)					••		•
Örtartade fragment	Halm-/vassnod (Large Poaceae)		•					
Oidentifierat organiskt	Amorf förkolnad klump (bröd/mat)					••		
Förkolnad frukt/frö	lat.							
Insamlat	Enbär	<i>Juniperus communis</i>		4				
	Sädeskorn (ospec.)	Cerealiae indet			1		2	
Odlat	Skalkorn	<i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>vulgare</i>	1	1				1
	Brödvete	<i>Triticum</i> cf. <i>aestivo-compactum</i>		1				

Diskussion

Proverna från stolphålen delas här i två grupper där stolphålen inom dessa grupper ligger nära varandra och är av samma typ.

Stolphål A352/461

Innehållet i dessa stolphål skiljer sig rätt mycket åt. A352 innehöll stora mängder träkol (ca 1 dl), samt en nod av vass eller halm, samt ett skalkorn. Intrycket är att det främst består av träkol från en nedbrunnen byggnad eller en härd. Stolphål A461 innehöll betydligt mindre träkol (ca 2 ml), men tre sädeskärnor samt fyra enbärskärnor som i kombination med säden kan tolkas som spår av matkrydda. Sammansättningen av säden pekar åt järnålder generellt, möjligen medeltid. Stolphålen är uppenbarligen från en konstruktion/byggnad som använts för matlagning. Möjligen har vass eller halm ingått i konstruktionen, kanske som tak.

Stolphål A302/325

Även innehållet i dessa stolphål är mycket olika. Bägge är mycket innehållsfattiga. A325 innehåller en hel del förkolnade granbarr. Granen når Linköpingstrakten omkring 500 e.Kr., och fynd av granbarr är vanligast från yngre järnålder till senare tid. A302 innehåller endast förkolnade klumpar som kan vara bröd, eller mat, samt ett par sädeskornfragment. Liknande sammansättningar är ovanliga att hitta – i princip alla prover brukar innehålla lite träkol och det är anmärkningsvärt att det inte är så här.

PM 413

Detta prov innehåller ett skalkorn, samt granbarr och lite träkol. Sammansättningen talar för en datering till yngre järnålder till nyare tid.

Material för ¹⁴C

I detta sammanhang innehåller samtliga prover material lämpliga för ¹⁴C-datering. I de fall sädeskorn finns så rekommenderar jag dem för datering. I fallet med A325 så är granbarrerna lämpliga.

Referenser

- Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & Jans, J. E. A., 2012: *Digital Seed Atlas of the Netherlands*, (2nd edition). Groningen Institute of Archaeology. Groningen
- Jacomet, S., 1987: *Prähistorische Getreidefunde. Eine Anleitung zur Bestimmung prähistorischer Gersten – und Weizen Funde*. Botanisches Institut der Universität Abteilung Pflanzensystematik und Geobotanik. Basel.
- Wasylikowa, K., 1986: Analysis of fossil fruits and seeds. I Berglund, B. E. (ed.): *Handbook of Holocene Palaeoecology and Palaeohydrology*. John Wiley & Sons Ltd. 571-590

ARKEOBOTANISK ANALYS RAÄ-NR LINKÖPING 585, LINKÖPING KOMMUN OCH SOCKEN, ÖSTERGÖTLAND

BESTÄLLARE: ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM
ANALYS: STEFAN GUSTAFSSON

Inledning

På uppdrag av Östergötlands museum har Arkeologikonsult utfört en arkeobotanisk analys av tre makrofossilprover och två vedartsprover. Proverna togs i samband med en undersökning inom RAÄ-nr Linköping 585 i Linköping. Proverna kom från härd, ränna, hägnad och fågata.

Arkeologikonsult floterade jordproverna i vatten och det använda sållet hade en maskstorlek av 0,2 mm. Det framfloterade materialet undersöktes under mikroskop med en förstoring av 4 till 600 gånger. Artbestämning gjordes med hjälp av referenslitteratur och referenssamling (bl.a. Berggren 1969/1981, Jacomet 2006, Schweingruber 1978/1990, www.woodanatomy.ch).

Vid urval av trädslag till ¹⁴C-analys bygger det på att man väljer det trädslag som har den lägsta högsta egenåldern. Eftersom det ytterst sällan går att avgöra vilken egenålder en specifik kolbit har utgår man från hur gammalt respektive trädslag kan bli (figur 1).

Trädslag	Antal år
Björk	300
Tall	400

Figur 1. Den ungefärliga livslängden på de trädslag som påträffats i de analyserade anläggningarna. I relativt ovanliga fall kan enstaka exemplar från de flesta arter bli lite äldre än vad som framgår av tabellen men detta utgör undantag.

Det finns alltid ett källkritiskt problem när det gäller datering av träkol. Naturhändelser som skogsbränder, kulturrelaterade röjningsbränder liksom matlagning och uppvärmning genererar träkol vilket inte bryts

ner biologiskt. Träkolet lagras ackumulativt i marken, och genom bioturbation och olika markpåverkande aktiviteter blandas jordlagren. Kolbitar av olika ålder kan därför påträffas tillsammans. Markens kolarkiv är ostrukturerat ur en kronologisk synvinkel. Problemet får anses vara olika stort beroende på i vilket sammanhang kolet påträffas. Frön, knoppar och sädeskorn har en egenålder av ett år och passar väl för datering. Bioturbationen påverkar även växtmakrofossilen i samma utsträckning som träkolet.

Resultat

Prov-nr 2172

Provet innehöll gott om rötter som visar att kontexten som provet togs ur har utsatts för påtaglig bioturbation. Mängden träkol inskränkte sig till ett fragment som inte kunde bestämmas till art. Mängden träkol räcker sannolikt inte för ¹⁴C-analys.

Prov-nr 2170

Provet innehöll mycket oförkolnat och onedbrutet växtmaterial som närmast kan beskrivas som förna. Detta material bedöms som modernt. Provet innehöll två små kolfragment från tall. En förkolnad kärna av skalkorn samt ett förkolnat frö från obestämd vicker hittades också i provet. Fyndet visar på odling av skalkorn vilket förekommer under såväl förhistorisk och historisk tid. Vickerarter förekommer bland annat som ogräs i åkrar, gårdsplaner, vägrenar men även på ängs- och betesmarker. Den förkolnade växtmakrofossilen går inte med säkerhet att knyta till någon specifik händelse och inslaget av recent växtmaterial kan tyda på att provet innehöll material av olika ålder. Sädeskornet går utmärkt att datera.

Prov-nr 2121

Provet innehöll mycket rötter men saknade helt förkolnad växtmakrofossil och träkol.

Anl-nr 3101, prov-nr 2168

Provet innehöll fem bitar och ett antal mindre krossade fragment av träkol. Samtliga bitar kom från tall.

Anl-nr 1160, prov-nr 1172

Provet innehöll 13 bitar kol, samtliga från björk.

Litteratur

BERGGREN, G. 1969. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 2: Cyperaceae. Swedish natural Science Research Council, Stockholm.

BERGGREN, G. 1981. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 3: Salicaceae–Cruciferae. Swedish Museum of natural History, Stockholm.

Hemsida, Digital Seed Atlas of the Netherlands:
<http://seeds.eldoc.ub.rug.nl/?pLanguage=en>

JACOMET, S. 2006. Identification of cereal remains from archaeological sites. Archaeobotany Lab, IPAS, Basel University. Opublicerat kompendium.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1978. *Microscopic Wood Anatomy*. Structural variability of stems and twigs in recent and subfossil woods from Central Europe. Zug, Switzerland.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1990. *Anatomy of European woods*. Paul Haupt förlag, Bern, Stuttgart, Wien.

Hemsida, wood anatomy of Central European species:
www.woodanatomy.ch

Appendix 3. Konserveringsrapport

OXIDER
Avlägsna - Skydda - Bevara

Konserveringsrapporter över föremål från Skäggetorp 2016

Max Jahrehorn
Rapport september 2016
K16-132
OXIDER AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	2
Mål.....	2
Syfte.....	2
Metod.....	2
Föremålsstatus.....	2
Konservering.....	2
Konserveringsrapporter.....	3

Inledning

Materialet kommer från Skäggetorp 2016. Föremålen består av Cu-legeringar.

Sammanlagt består fynden av 2 fyndposter.

Oxider AB har fått uppdraget att utföra konserveringsarbetet. Följande rapport avser arbetets utförande.

Mål

- Dokumentation av de olika föremålen
- Konservering av materialet
- Dokumentation av uppdraget

Syfte

Det övergripande syftet med konserveringsarbetet är att säkra materialet från fortsatt nedbrytning. Föroreningar avlägsnas tills nivån för ursprunglig yta nås.

Metod

Varje föremål bedöms individuellt med fokus på läsbarhet och korrosionsgrad. För att säkerställa informationen innan konservering fotograferas materialet och detaljbilder tas på speciella eller komplicerade delar. Konserveringsmetoden väljs efter objektens status samt efter de föroreningar som vidhäftar dess ytor. Metoden skall vara skonsam mot föremålen.

Föremålsstatus

Föroreningarna och korrosionsprodukterna varierar i materialet, allt från tunt sittande jord till extremt hårda produkter. I några fall är ytorna svåravlästa på grund av krustbildningar.

Konservering

Föroreningar och korrosionsprodukter varierar över föremålens ytor, ibland tunt men även som tjocka hårda föreningar. Konserveringsmetoden valdes efter varje enskilt föremål, efter dess specifika status och nedbrytningsgrad.

Målet med konserveringen var att avlägsna föroreningar på ett sådant sätt att nivån nåddes till ursprunglig yta om möjligt. Arbetet fram dit var att tillföra så lite kemikalier som möjligt, i kombination med mekanisk rengöring.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

Ort/Anläggning: Skäggetorp 2016

Fynd nr:

Kontaktperson: Roger Lundgren, Östergötlands museum

Kons nr:

Datum in: 2016-08-04

Datum ut: 2016-09-15

Föremål: Tunntapp, tappkran

Material: Cu-legering

Antal: 1

Mått:

Vikt in: 67,77g   **Vikt ut:** 67,17g

Foto: Ja

Behandling:

Tappningsröret har tunna och jämna föroreningar och på några ställen skymtas dess ursprungliga yta. Kranhusets insida har ett mer voluminöst skikt av koppar(II)klorid.

Föremålet innan konservering.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

Röret rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar. För att nå något djupare så rengörs ytorna lätt med EDTA-diNa 1,5% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Kranen efter konservering.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

Ort/Anläggning: Skäggetorp 2016**Fynd nr:****Kontaktperson:** Roger Lundgren, Östergötlands museum**Kons nr:** 295**Datum in:** 2016-08-04**Datum ut:** 2016-09-15**Föremål:** Fibula**Material:** Cu-legering, järn**Antal:** 1**Mått:****Vikt in:** 10,06g   **Vikt ut:** 9,95g**Foto:** Ja**Behandling:**

Fibulans ytor är täckta av tunna och jämna föroreningar. På ett par ställen är dessa tunna på ovansidan och underliggande ursprunglig yta är svagt synlig. Bågens topp har tidigare utsatts för ett tryck, vilket medfört en sprickbildning i materialet. Delar av nålhållaren saknas, likaså fotens yttersta spets. I detta område noteras mindre inslag av koppar(II)klorid. Undersidan är något kraftigare förorenad och kring fjäderns infästning syns inslag av järnsalter.

Fibulan innan konservering.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

Föremålet rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar. Fibulans axel, fjäder, har varit av järn, likaså dess fjäderspiral. Den senare är mycket kraftigt korroderad, men mikrobästras något med glaspärlor, för att tydliggöra dess form. För att nå något djupare så rengörs ytorna kort med EDTA-diNa 1% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas. Några mindre föroreningar lämnas, då dessa är suport för omkringliggande ytor.

Fibulan efter konservering.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K16-132

OXIDER

Avlägsna - Skydda - Bevara

OXIDER AB
Box 980
39129 Kalmar

www.oxider.se

Telefon: 0722 47 58 58

E-post: max.jahrehorn@oxider.se

Bilaga 1. Resultatsammanställning

Resultat 431-11724-15

Anläggningsnummer	Anläggningstyp
A296	Stolphål
A302	Stolphål
A314	Stolphål
A325	Stolphål
A332	Grop
A352	Stenskott stolphål
A358	Stolphål
A389	Grop
A403	Grop
A413	Grophärd
A434	Grop
A447	Grop
A452	Stolphål
A461	Stenskott stolphål

Påträffade anläggningar i samband med undersökningen av boplotsområdet RAÄ Linköping 590.

Resultat 431-7226-16

Anläggningsnummer	Anläggningstyp
A1160	Grophärd
A3101	Dike/ränna

Påträffade anläggningar i samband med undersökningen av stensträngen RAÄ Linköping 587.

L2008:7557 (RAÄ Linköping 586)

Fornlämningen L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) består av ett block med en osäker skålgropsförekomst och påträffades i samband med en utredning år 2014 (se Lundgren 2015: 5ff). Skålgropen är rund i formen med en diameter på 4,0 – 4,5 cm. Djupet är ca 1,0 cm. Blocket har en mycket grovkornig struktur och är kraftigt vittrat vilket inverkar på måttens noggrannhet. I samband med att blocket borstades rent inför fotodokumentation observerades ytterligare två mindre fördjupningar på blocket. Dessa var marginellt större än L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) och har diameter på 4,5 cm samt ett djup på 1,5 respektive 1,7 mc. Fördjupningarna ligger dock längs sprickbildningar på blocket varför de förmodligen alls icke utgör skålgropar utan bedöms ha uppkommit som en följd av vittring.

L2008:7557 (RAÄ Linköping 586) består av ett block med en osäker skålgropsförekomst. Foto Lasse Norr, ÖM.

L2008:7761 (RAÄ Linköping 589)

Fornlämningen L2008:7761 (RAÄ Linköping 589) utgörs av en skålgropsförekomst och påträffades i samband med en utredning år 2014 (se Lundgren 2015: 5ff). Dokumentationen från 2014 har dock visat sig vara något ofullständig varför lämningen ånyo dokumenterades i samband med aktuell undersökning enär dess belägenhet var såväl känd samt mycket lättåtkomlig. Skålgropen är oval i formen och har måtten 6,5 x 5,0 cm (NV-SV). Djupet är ca 1,5 cm.

Detalj av L2008:7557 (RAÄ Linköping 586). Foto Lasse Norr, ÖM.

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

A296 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,24 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,06 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: -

Ritn – foto saknas

A302 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,30 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,15 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand, enstaka sten & skärvsten 0,05 – 0,10 m.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: ¹⁴C analys av sädeskorn (Ua-57398: 2424 ± 32 BP), makroprov 411.

Ritn + foto

A314 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,32 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,08 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: -

Ritn. – foto saknas

A325 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,35 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,20 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand, enstaka sten & skärvsten 0-0,05 m.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: Makroprov 412.

Ritn + foto

A332 Grop

Storlek och form i plan: Ø 0,55 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,22 m, rundad.

Fyllning: Brun siltig sand, enstaka sten 0,05 – 0,10 m.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: -

Ritn – foto saknas

A352 Stenskott stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,30 m, oval.

Djup och form i sektion: 0,32 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand, rikligt med sot, måttlig med skärvsten 0,05 – 0,10 m, måttligt med sten 0,05 – 0,30 m.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: Makroprov 446.

Ritn + foto

A358 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,30 m, oval.

Djup och form i sektion: 0,16 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skrapa.

Övrigt: -

Ritn + foto (A358 & A434)

A389 Grop

Storlek och form i plan: Ø 0,07 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,07 m, rundad.

Fyllning: Gråbrun grusig sand, enstaka stenar 0,05 – 0,30 m.

Undersökt andel och metod: 100 %, med hacka och skrapa.

Övrigt: -

Ritn + foto

A403 Grop

Storlek och form i plan: Ø 0,80 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,26 m, rundad.

Fyllning: Brun grusig sand, rikligt med sten 0,10 – 0,30 m.

Undersökt andel och metod: 50 %, skrapa.

Övrigt: -

Ritn – foto saknas

A413 Grophärd

Storlek och form i plan: 0,51x0,47 m, oregelbunden.
Djup och form i sektion: 0,24 m, rundad.
Fyllning: Brun grusig silt, måttligt med sot, måttligt med skärv- och skörbränd sten 0,05 – 0,10 m.
Undersökt andel och metod: 100 %, hacka & skrapa.
Övrigt: ^{14}C analys av skalkorn (Ua-57399: 2373 ± 32 BP), makroprov 413.
Ritn + foto

A434 Grop

Storlek och form i plan: $\varnothing$ 0,50 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,26 m, rundad.
Fyllning: Brun grusig sand, måttligt med sten 0,05 – 0,10 m.
Undersökt andel och metod: 50 %, hacka & skrapa.
Övrigt: -
Ritn + finns med på foto till A358

A447 Grop

Storlek och form i plan: $\varnothing$ 0,16 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,06 m, rundad.
Fyllning: Brun grusig silt.
Undersökt andel och metod: 100 %, hacka & skrapa.
Övrigt: -
Ritn + foto

A452 Stolphål

Storlek och form i plan: $\varnothing$ 0,30 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,18 m, rundad.
Fyllning: Brungrå lerig sand, enstaka sten 0 – 0,05 m.
Undersökt andel och metod: 50 %, skrapa.
Övrigt: -
Ritn -foto saknas

A461 Stenskott stolphål

Storlek och form i plan: $\varnothing$ 0,50 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,25 m, rundad.
Fyllning: Gråbrun grusig sand, rikligt med skärvsten 0,05 – 0,20, måttligt med sten, måttligt med sot.
Undersökt andel och metod: 50 %, hacka & skrapa.
Övrigt: mer sot mot botten, större sten 0,6x0,4 i Ö kant som fungerat som stöd. ^{14}C analys av skalkorn (Ua-57399: 1222 ± 32 BP), makroprov 472.
Ritn + foto

A1160 Grophärd

Storlek och form i plan: Ø 0,80 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,25 m, skålad.

Fyllning: Gråsvart siltig sand, rikligt med skärvig sten 0,10 – 0,15, måttligt med kol, måttligt med sot.

Undersökt andel och metod: 50 %, hacka & skrapa.

Övrigt: makroprov Pm1172 (appendix GUSTAFSSON MAKRORAPPORT), ¹⁴C analys av björkkol (Ua-59008: 1536 ± 30 BP)

Ritn + foto

A3101 Grop/ränna

Storlek och form i plan: ca 7,1 x 0,8 – 1,0 m, avlång.

Djup och form i sektion: ca 0,50 m, rundad.

Fyllning: se ritning.

Undersökt andel och metod: 25 %, maskin samt handredskap.

Övrigt: makroprov Pm2168 (appendix GUSTAFSSON MAKRORAPPORT).

Ritn + foto

Anläggningsbeskrivningar från FU

Anläggningar påträffade vid förundersökningen 2014. Beskrivningarna är hämtade ur Lundgren 2015. Anläggningsbeteckningarna är oförändrade.

A1561 Grop

Storlek och form i plan: 0,60 x 0,45 m, oval.

Djup och form i sektion: 0,11 m, rundad.

Fyllning: Gråbrun siltig och grusig sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skårslev.

Ritn. + foto

A1573 Grop

Storlek och form i plan: 0,55 x 0,24 m, oval.

Djup och form i sektion: 0,14 m, oregelbunden.

Fyllning: Rödbrun grusig sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med skårslev/spade.

Övrigt: -

Ritn. + foto IMG_6419

A1585 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,18 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,15 m, oregelbunden.
Fyllning: Ljusgrå sand med inslag av brunt och rött.
Undersökt andel och metod: 50 %, med skårslev/spade.
Övrigt:
Ritn. + foto

A1595 Härdgrop

Storlek och form i plan: 1,00 x 0,60m, oval.
Djup och form i sektion: 0,21 m, rundad.
Fyllning: Mörk svartgrå lerig och siltig sand. Rikligt med kol och skärvsten (0,05 - 0,15 m), enstaka mindre sten, en skörbränd sten (0,30 m).
Undersökt andel och metod: 50 %, med skårslev/spade.
Övrigt: 14C analys av träkol (Ua-50628: 1029 ± 31 BP), makroprov 2 FU 2014.
Ritn. + foto

A1623 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,30 m, rund.
Djup och form i sektion: 0,18 m, rundad.
Fyllning: Mörkgrå grusig silt och sand.
Undersökt andel och metod: 50 %, med skårslev.
Övrigt: -
Ritn.

A1630 Grop

Storlek och form i plan: 0,70 - 0,50 m, oval.
Djup och form i sektion: 0,20 m, rundad.
Fyllning: Mörk svartgrå siltig sand. Måttligt med sot och (sten 0,10 m)
Undersökt andel och metod: 50 %, med spade.
Övrigt: -
Ritn. + foto

A1639 Grophärd

Storlek och form i plan: Ø 0,80 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,28 m, rundad.

Fyllning: Mörkgrå siltig sand, rikligt med kol i botten.

Måttligt med sten och skärvig sten (0,05-0,10).

Undersökt andel och metod: 100 %, med spade.

Fynd: Bränd lera. Analys enligt Ole Stilborg SKEA:

"A) Ett 4x5,5x2 cm stort klinelersfragment (36 g). Den fina, siltiga leran med enstaka sandkorn har magrats med en relativt stor andel växtmaterial (maxkorn 2-3 mm). Flera stråavtryck är tydliga och det rör sig sannolikt om tröskeavfall. På ena sidan av fragmentet finns ett 2,5-4 cm brett pinnavtryck och på den motsatta sidan och i rätt vinkel mot det första avtrycket finns ytterligare ett 1,5-2 cm brett pinnavtryck. De korsande avtrycken och det välmagrade, välhomogeniserade godset pekar på att det rör sig om klinelera från någon form för byggnad snarare än en del av en ugnskonstruktion. Godset är genomoxiderat utan några spår av att ha utsatts för höga temperaturer. Bränningen kan ha skett i samband med att byggnaden brann men det är även möjligt att det rör sig om en väggdel intill en härd med tanke på den jämna oxideringen. Brottytorna är ganska slitna vilket tyder på att materialet är omlagrat.

B) Tre fragment (15 g) av samma gods som A."

Personligt meddelande 25/11 2014.

Övrigt: ¹⁴C analys av oidentifierat sädeskorn (Ua-50627: 2423 ± 32 BP), makroprov 1 FU 2014.

Ritn.

A1657 Stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,55 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,40 m, rundad.

Fyllning: Grå sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med spade.

Övrigt: -

Ritn.

A1664 Stenskott stolphål

Storlek och form i plan: Ø 0,45 m, rund.

Djup och form i sektion: 0,25 m, Rundad.

Fyllning: Grå sand.

Undersökt andel och metod: 50 %, med spade.

Övrigt: -

Ritn.

A1672 Grop

Storlek och form i plan: 0,70 x 0,60 m, oval.

Djup och form i sektion: 0,22 m, rundad.

Fyllning: Grå sand. Måttligt med sten (0,05 - 0,25 m).

Undersökt andel och metod: 50 %, med spade.

Ritn.

A1684 Grop

Storlek och form i plan: 1,40 x 1,20, oval.

Djup och form i sektion: 0,16, plan.

Fyllning: Gråsvart sand. Dominerande med kol, enstaka sten (0,05) och skärersten (0,05 - 0,10).

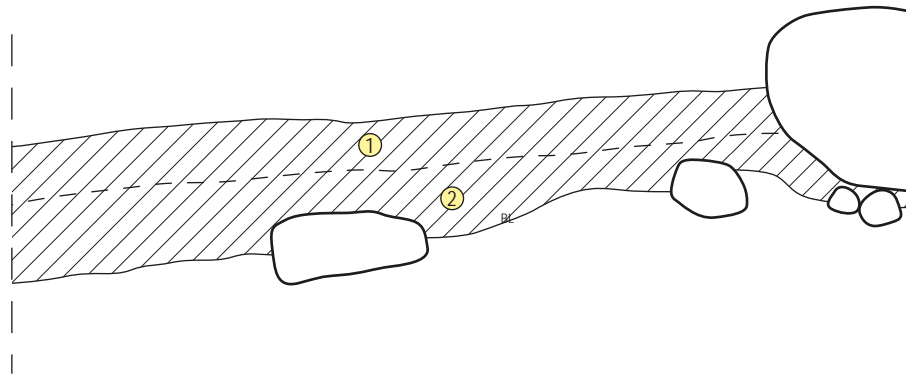
Undersökt andel och metod: 50 %, med spade.

Övrigt: -

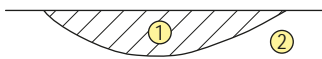
Ritn.

Bilaga 3. Ritningar

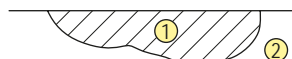

A1561 mot SV

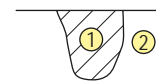
- 1 Gråbrun, siltig sand med en del grus.
- 2 Undergrund, rödaktig sand.

A1573 mot Ö

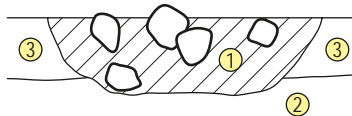
- 1 Rödbrun, grusig sand.
- 2 Undergrund, röd sand.

A1585 mot V

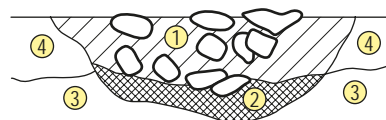
- 1 Ljus, gråbrun silt med inslag av rödaktig sand.
- 2 Undergrund, rödaktig sand.

A1630 mot V

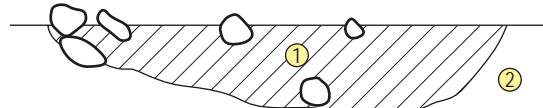
- 1 Mörk, gråsvart, något sotig, siltig sand.
- 2 Undergrund, ljus, grå silt.
- 3 Rödgrå silt.

A1639 mot V

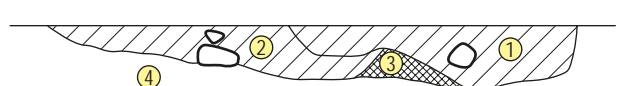
- 1 Mörk, grå, siltig sand.
- 2 Svart, sotig, siltig sand.
- 3 Undergrund, ljus, grå silt.
- 4 Rödgul silt.

A1672 mot V

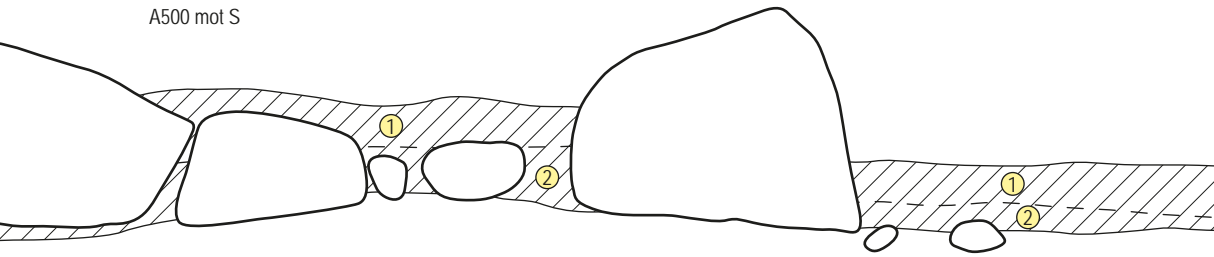
- 1 Grå sand.
- 2 Undergrund, rödbrun sand.

A1684 mot S

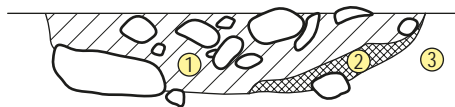
- 1 Svartsotig sand.
- 2 Mörk, grå sand.
- 3 Rödbrun/grå, strimmig sand.
- 4 Undergrund, rödbrun sand.

A500 mot S

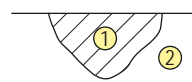
- 1 Torvlager.
- 2 Mörk, rödbrun, humös, siltig sand.
- 3 Undergrund, rödaktig sand med grusinslag.

A1595 mot N

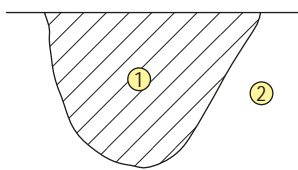
- 1 Mörk, grå, lerig sand med enstaka 0,10 m stora stenar, 0,05-0,15 m stora skärviga stenar samt 0,05-0,30 m stora skörbrända stenar.
- 2 Kol- och sotlins.
- 3 Undergrund, gulröd sand.

A1623 mot V

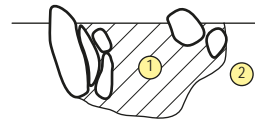

- 1 Mörk, grå, något grusig sand.
- 2 Undergrund, rödgrå, siltig sand.

A1657 mot V

A1664 mot V

- 1 Grå sand.
- 2 Undergrund, rödaktig sand.

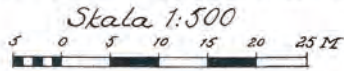

Skäggetorp 1:6

Linköpings stad och kommun, Ög
RAÄ 94:1-2
Profilirtning
Skala 1:20
Dnr 375/14
2014-11-18 R Lundgren, P Nyberg
Renritning Lasse Norr

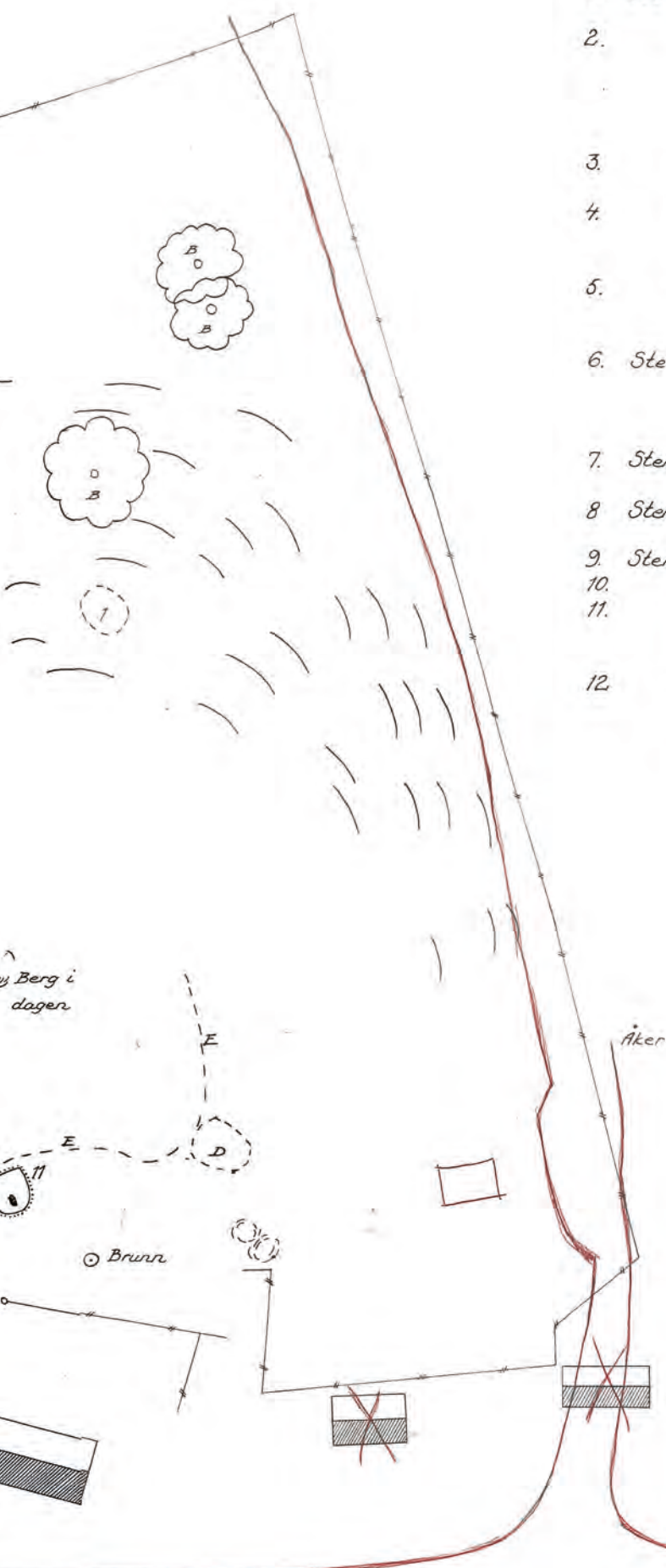
RIKSANTIKVARIEMÄMBETETS KARTA

GRAVFÄLT vid ^{över}SKÄGGETORP, LIN-
KÖPINGS STAD, ÖSTERGÖTLAND.
Upprättad 1957 av Anders Lindahl.

= Linköplng 94:1

Beskrivning.

1. Stensättning ,0,3 m h. Övertorvad. Otydlig begränsning. Grav?
2. " ,rund. Kantkedja av 0,5-0,8 m stora stenar. Övertorvad. 0,2 m h. Fyllningens stenar äro delvis synliga. I mitten jordfast sten, ca 1,3 x 1,3 m och ca 0,7 m h.
3. " ,rund, övertorvad. Fylld? Kantkedja av ca 0,5-1,1 m långa stenar. 0,1 m h.
4. " ,rund, övertorvad. Några, intill 0,8 m stora stenar synliga. 0,1 m h. Otydlig begränsning.
5. " ,rund. Kantkedja av intill 1 m stora stenar. Övertorvad med fyllningens stenar delvis synliga. 0,2 m h. Buskar.
6. Stenhäll ,ca 0,7 m h. På S delen 3 större stål-gropar, ca 8-12 cm diam och 3-5 cm dj., samt ca 5 mindre ca 5-6 cm diam och 2-5 cm dj.
7. Stensättning av 8 st klumpstenar, ca 0,5-0,9 m stora. I N en rest sten, 0,6 m h.
8. Stensträng av mestadels ca 1 m långa stenar, delvis övertorvade.
9. Stensättning ,övertorvad, otydlig begränsning. 0,1 m h.
10. " ,övertorvad. Otydlig begränsning. 0,1 m h.
11. " ,ursprungligen sannolikt fyrsidig, övertorvad med fyllningens stenar delvis synliga. 0,2 m h.
12. " ,till större delen bortodlad. I V två större stenar. Övertorvad. 0,1 m h.

Ann. A. Flyttblock.

B. Ekar.

C. Brunn.

D. Stenupplag.

E. --- Gammal odlingskant?

⊕ Ledningsstolpe.

Bilaga 5. Fyndlista

ÖM C4843:1-2 dnr 0040/16

Fyndnr	FyndID	Sakord	Material	Vikt (g)	Antal	Beskrivning/övrigt	Gallring
F1	202000062F1	Fibula	Cu-legering och Fe	9,95	1	Fragment. Yttre delen av foten saknas. Nåل saknas men inslag av järnsalter vid infästningen.	Nej, fyndfördelad ÖM
F2	202000458F2	Tappkran	Cu-legering	67,17	1	Ej komplett då ölhane saknas.	Nej, fyndfördelad ÖM

Med anledning av anläggandet av en ny förskola i stadsdelen Skäggetorp i Linköping utförde Östergötlands museum under åren 2016–17 några blandade arkeologiska undersökningar inom fastigheterna Grönfinken 1 och Skäggetorp 1:6. Undersökningarna berörde ett boplotsområde, en hägnad samt ett friliggande block med en inhuggen skålgrop. I samband med undersökningarna registrerades sammanlagt 16 tidigare okända boplotsanläggningar. Dessutom påträffades två lösfynd i form av en bronsfibula från järnålder samt en del av en tappkran till en tunna från historisk tid.

ISSN 1403-9273

Rapport 2024:6